

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391 Budapest 62. Pf. 24.

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: Vj/48/2013.

Iktatószám: Vj/48-122/2013.

Betekinthető

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa

- dr. T. I. A. ügyvéd által képviselt **ÚT-GARANTOR Korlátolt Felelősségű Társaság** (1154 Budapest, Szerencs utca 172.),
- a Keresztes Szilvia ügyvezető által képviselt **ÚT-PLUSZ Építőipari Korlátolt Felelősségű Társaság** (1139 Budapest, Béke tér 7. fszt. 2.),
- dr. T. T. ügyvéd által képviselt **OTYS ÚTTECHNIKA Korlátolt Felelősségű Társaság** (2030 Érd, Bádogos utca 57.),
- C. L. elnök által képviselt **Nemzeti Horizont Alapítvány** (2600 Vác, Petőfi u. 58. II/5.),
- dr. B. G. ügyvéd által képviselt **Kristály-Vár Építési, Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság** (1139 Budapest, Béke tér 7. fszt. 2.)

eljárás alá vont vállalkozásokkal szemben gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalmának megsértése miatt indult versenyfelügyeleti eljárásban – nyilvános tárgyalás tartását követően – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

- I. Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy az OTYS ÚTTECHNIKA Korlátolt Felelősségű Társaság, az ÚT-GARANTOR Korlátolt Felelősségű Társaság és a Kristály-Vár Építési, Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság versenykorlátozó célú és hatású összehangolt magatartást tanúsítottak, amikor a Nagylóc Község Önkormányzata által 2012. június 25-én kiírt „Vízkárokhoz kapcsolódó településfejlesztés Nagylócon” [ÉMOP-3.1.2/E-11-2011-0005] tárgyú közbeszerzési eljárás kapcsán a nyertes ajánlatot benyújtó vállalkozás személyét egyeztették.
- II. Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy az OTYS ÚTTECHNIKA Korlátolt Felelősségű Társaság és az ÚT-GARANTOR Korlátolt Felelősségű Társaság versenykorlátozó célú és hatású összehangolt magatartást tanúsítottak, amikor a Szécsényfelfalu Község Önkormányzata által 2012. április 23-án kiírt „Településrekonstrukció az árvíz sújtotta településeken” [ÉMOP-3.1.2/E-11-2011-0027] tárgyú közbeszerzési eljárás kapcsán a nyertes ajánlatot benyújtó vállalkozás személyét egyeztették.
- III. E jogsértések miatt az eljáró versenytanács kötelezi

- az ÚT-GARANTOR Korlátolt Felelősségű Társaságot 18.650.000 Ft, azaz tizennyolcmillió-hatszázötvenezer forint,
- az OTYS ÚTTECHNIKA Korlátolt Felelősségű Társaságot 18.650.000 Ft, azaz tizennyolcmillió-hatszázötvenezer forint,
- a Kristály-Vár Építési, Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaságot 6.260.000 Ft, azaz hatmillió-kettőszázhatvanezer forint

bírság megfizetésére, amelyet a határozat kézbesítésétől számított harminc napon belül kötelesek megfizetni a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számlájára.

Az OTYS ÚTTECHNIKA Korlátolt Felelősségű Társaság a bírság megfizetését részletekben is teljesítheti akként, hogy 10 alkalommal 1.865.000 Ft, azaz egymilliónyolcszázhatvanötezer forint részletet köteles fizetni oly módon, hogy az első alkalommal fizetendő részletet a határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül, majd a további részleteket az első részlet esedékességét követő hónaptól havonta, adott hónap 15. napjáig a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számlája javára köteles teljesíteni. Bármely részlet elmaradása esetén a még fennálló teljes tartozás - egy összegben - esedékessé válik.

A bírság befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő: az eljárás alá vont neve, a versenyfelügyeleti eljárás száma, a befizetés jogcíme (bírság). Ha a kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal megindítja a határozat végrehajtását.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címzett, de a Versenytanácsnál benyújtott, vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevélben terjesztheti elő.

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa meghozta továbbá az alábbi

v é g z é s t .

- I. Az eljáró versenytanács valamennyi egyéb vizsgált magatartás tekintetében az eljárást megszünteti.
- II. Az eljáró versenytanács a Nemzeti Horizont Alapítvánnyal és az ÚT -PLUSZ Építőipari Korlátolt Felelősségű Társasággal szemben az eljárást megszünteti.
- III. Az eljáró versenytanács az eljárás alá vontak magatartásának a tisztességtelen piaci magatartás a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény 11. § (2) bekezdés a) pontja alapján történő vizsgálata vonatkozásában a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti.

A végzés ellen a kézhezvételtől számított 8 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címzett, de a Versenytanácsnál benyújtandó vagy ajánlott küldeményként postára adott jogorvoslati kérelemnek van helye. A jogorvoslati kérelmet a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság nemperes eljárásban bírálja felül, amely során kizárólag okirati bizonyításnak van helye, azonban a bíróság a feleket a szükségeshez képest meghallgathatja.

Ha a jogorvoslatra jogosult az egybefoglalt határozat és végzés ellen is jogorvoslattal él, a határozat elleni jogorvoslat szabályait kell alkalmazni.

I.

Az eljárás megindításának előzményei, körülményei

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2013. szeptember 16-án kelt, Vj/48-2/2013. számú végzésével versenyfelügyeleti eljárást indított az OTYS ÚTTECHNIKA Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: OTYS), az ÚT-GARANTOR Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: ÚT-GARANTOR), a RI-ESZT ÉPKER Korlátolt Felelősségű Társaság „f.a.” (a továbbiakban: RI-ESZT), az ÚT-PLUSZ Építőipari Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: ÚT-PLUSZ) és a Nemzeti Horizont Alapítvány ellen.
2. A versenyfelügyeleti eljárást megindító végzés indokolása szerint a GVH észlelte, hogy az ÚT-GARANTOR, a RI-ESZT, az ÚT-PLUSZ, az OTYS és a Nemzeti Horizont Alapítvány az Észak-Magyarországi Operatív Program (a továbbiakban: ÉMOP) keretében 2010-től rekonstrukciós és egyéb építési munkákra kiírt közbeszerzési eljárásokon a pályázat eredményének befolyásolására alkalmas egyeztetést, illetőleg azt segítő magatartást folytattak és ezzel a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 11. §-a (2) bekezdésének a) és d) pontjaiban foglalt tényállás megvalósításával valószínűsíthetően megsértették a Tpv. 11. §-ának (1) bekezdésében előírt tilalmat.
3. Az eljárás megindításának közvetlen előzménye az volt, hogy Európai Csalás Elleni Hivatal (a továbbiakban: OLAF) a GVH-hoz intézett megkeresésében előadta, hogy a Kisbárcány Község Önkormányzata által 2011-ben kiírt, ÉMOP-3.1.2/E-11 azonosító számú támogatási szerződéshez kapcsolódóan, „Árvízkar utáni útrekonstrukció Kisbárcányban” tárgyban lebonyolított közbeszerzési eljárás során az ÚT-GARANTOR, az ÚT-PLUSZ és a RI-ESZT, valamint a Nemzeti Horizont Alapítvány olyan magatartást tanúsíthattak, amely felvetheti a Tpv. sérelmét. Az OLAF tudomására jutottak szerint a projekten fővállalkozói pályázatot benyújtó, de azon nem nyertes ÚT-PLUSZ több befizetést eszközölt a Nemzeti Horizont Alapítvány javára, amely befizetéseket az Alapítvány gyakorlatilag azonnal és teljes egészében átutalt Kisbárcány önkormányzata javára. A befizetések értéke nagyjából azonos volt az önkormányzatot a beruházás kapcsán terhelő önrész nagyságával. Az OLAF tudomása szerint az ÚT-PLUSZ-t a nyertes ÚT-GARANTOR alvállalkozóként bevonta a kisbárcányi munkák kivitelezésébe. A gyanú szerint az utalások hátterében az állt, hogy a vállalkozások egymással, és esetleg az önkormányzattal is összejárva, a projektet egymás között előre felosztották, és annak megvalósítása érdekében az ahhoz szükséges önrészt a forráshiányos önkormányzat számára a majdani túlárzott teljesítés terhére, maguk előre biztosították.
4. A versenyfelügyeleti eljárás a Tpv. 65/A. §-ának (1) bekezdése szerinti, a következő helyszíneken lefolytatott vizsgálati cselekmények (a továbbiakban: kutatás) foganatosításával indult:

- 2013. szeptember 16-án az ÚT-GARANTOR Szécsényfelfalu, Major 350/4. hrsz. alatti telephelyén,¹
- 2013. szeptember 16-án az OTYS Balassagyarmat, Zichy utca 5. szám alatti telephelyén,²
- 2013. szeptember 16-án és 2013. szeptember 23-án a Nemzeti Horizont Alapítvány elnökének, C. L.-nak magánhasználatú helyiségében, Vác, Petőfi u. 58. II/5. szám alatt (amely helyiség jelenleg az Alapítvány székhelye is egyben)³;

A vizsgálati cselekményt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 11.Kpk.45.744/2013. számú végzésével engedélyezte.⁴

5. A GVH 2014. január 28-án, Vj/48-63/2013. számú végzésével a Kristály-Vár Építési, Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaságot (a továbbiakban: Kristály-Vár) a versenyfelügyeleti eljárásba ügyfélként bevonta. A Kristály-Vár ügyfélkénti bevonásáról rendelkező végzés indokolása szerint a versenyfelügyeleti eljárás megindítását követően a GVH észlelte, hogy a vállalkozás bekapcsolódhatott az eljárás alá vontak között az ÉMOP keretében 2010-től kiírt közbeszerzési eljárások kapcsán folytatott, a pályázat eredményének befolyásolására alkalmas egyeztetésekbe, illetőleg azt segítő magatartásba, ezzel a Tpv. 11. §-a (2) bekezdésének a) és d) pontjaiban foglalt tényállás megvalósításával valószínűsíthetően megsértette a Tpv. 11. §-ának (1) bekezdésében előírt tilalmat. Ennélfogva az eljárásban vizsgált magatartásnak valószínűsíthetően a Kristály-Vár Építési, Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban Kristály-Vár) is részese volt.
6. A versenyfelügyeleti eljárás során a Kristály-Vár eljárásba történő bevonásával egyidejűleg a vizsgálók a Kristály-Vár Balassagyarmat, Nyírjes pusztá 2. alatti telephelyén is kutatást tartottak, mely vizsgálati cselekményt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.K.45.033/2014/2.számú végzésével engedélyezte.⁵
7. A GVH az eljárást a RI-ESZT-tel szemben 2014. február 28-án kelt, Vj/48-82/2013. számú végzésével, megszüntette, mivel a RI-ESZT jogutód nélkül megszűnt és cégnyilvántartásból 2014. január 24-én törölték a vállalkozást.

II.

Az eljárás alá vont vállalkozások

II. 1. ÚT-GARANTOR⁶

8. Az ÚT-GARANTOR-t 2011 márciusában alapította Dudás Sándor, aki a társaság egyedüli tulajdonosa és ügyvezetője. A vállalkozás alapvetően út- és autópályaépítési tevékenységet végez, újabban azonban mély- és magasépítési munkákat is elvállal, elsősorban Nógrád, illetve Heves megye területén.

¹ A kutatásról készített jegyzőkönyvet a Vj/48-4/2013. sz. irat tartalmazza.

² A kutatásról készített jegyzőkönyvet a Vj/48-5/2013. sz. irat tartalmazza.

³ A kutatásokról készített jegyzőkönyveket a Vj/48-3/2013. és a Vj/48-6/2013. sz. iratok tartalmazzák. A székhelymódosításról a Vj-48-47/2013. sz. irat szól.

⁴ Vj/48-1/2013. sz. irat

⁵ A kutatás engedélyezéséről szóló végzést a Vj/48-55/2013. sz. irat, a kutatásról készített jegyzőkönyvet a Vj/48-64/2013. sz. irat tartalmazza.

⁶ Ld. Vj/48-15/2013. (és az azzal azonos tartalmú a Vj/48-17/2013. sz.) és a Vj/48-100/2013. sz. iratokat.

9. Az ÚT-GARANTOR megalakulása óta vesz részt közbeszerzési eljárásokban; elsősorban az ajánlatkérők által megküldött ajánlattételi felhívás alapján meghívásos eljárásokban.
10. Az ÚT-GARANTOR 2013. évi nettó árbevétele 517.343.000 Ft volt.
11. A vállalkozással szemben az elmúlt öt évben nem folyt versenyfelügyeleti eljárás.

II. 2. OTYS⁷

12. Az OTYS-t 2009-ben alapította Szántó Csaba és Almásy Richárd, akik jelenleg is a vállalkozás tulajdonosai. Fő tevékenysége az út- és autópálya építés.
13. Az OTYS kezdetben kisebb összegű magán megrendeléseket és nagyobb előkészítő építések előkészítő munkáit látta el. 2013-ra meghatározó szereplővé vált a megyei útépítésekben kisvállalkozási szinten. A vállalkozás elsősorban Nógrád és Heves megyében, valamint Pest megye keleti részén tevékenykedik.
14. A vállalkozás 2013. évi nettó árbevétele 525.113.000 Ft volt.
15. A vállalkozással szemben az elmúlt öt évben nem folyt versenyfelügyeleti eljárás.

II. 3. Kristály-Vár⁸

16. A Kristály-Várat Jamrik Zsolt és Jamrik Krisztina alapította 2006-ban; jelenleg is ők a vállalkozás tulajdonosai.
17. Az eljárás alá vont alapvetően magasépítéssel foglalkozik, fő tevékenysége a lakó és nem lakó épületek építése. Tevékenységére egyáltalán nem volt jellemző az útépítés. A vállalkozás csatornaépítési feladatokat nem végzett 2011-2012-ben; 2012-ben út- és csatornaépítési referenciákkal nem rendelkezett.
18. A vállalkozás 2013. évi nettó árbevétele 124.271.000 Ft volt.
19. A vállalkozással szemben az elmúlt öt évben nem folyt versenyfelügyeleti eljárás.

II. 4. ÚT-PLUSZ⁹

20. Az ÚT-PLUSZ-t 2009-ben alapította Keresztes Szilvia és Keresztes Imre, akik a vállalkozásnak jelenleg is tulajdonosai. A vállalkozás egyik meghatározó tevékenysége az út- és autópálya építés volt, amelynek keretében általában generálkivitelezők alvállalkozójaként jelent meg. Az ÚT-PLUSZ 2013-ban megrendelések hiányában út- és autópálya építést már nem végzett. A vállalkozás jelenleg csak kiskereskedelmi tevékenységet folytat, baba ruházati és egyéb termékeket értékesít.
21. Keresztes Imre egyben Szécsényfelfalu önkormányzatának polgármestere 2010 novembere óta.

II. 5. Nemzeti Horizont Alapítvány¹⁰

22. A Nemzeti Horizont Alapítványt a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2009-ben vette nyilvántartásba két magánszemély alapító kérelmére.
23. Az alapító okirat szerint az alapítvány célja a krízishelyzetbe került társadalmi szervezetek, jogi személyek és jogi személyiség nélküli gazdálkodó szervezetek, önkormányzatok, valamint magánszemélyek támogatása az európai uniós célok megvalósítása, az Európai Unió fejlett régióihoz való felzárkózás elősegítése, az európai uniós pályázatokon való hatékony és eredményes részvétel céljából, amelynek érdekében az alapítvány támogatásokat gyűjt.

⁷ Vj/48-20/2013., Vj/48-100/2013.

⁸ Vj/48-77/2013., Vj/48-100/2013.

⁹ Vj/48-016/2013. (és az azzal azonos tartalmú Vj/48-19/2013.), Vj/48-100/2013.

¹⁰ Vj/48-13/2013., Vj/48-100/2013.

24. A támogatók – amelyek alapvetően vállalkozások –, ún. támogatási szerződést kötnek az Alapítvánnyal, amelyben meghatározott összegű befizetés teljesítésére vállalnak kötelezettséget. A támogatási szerződés szerint nem adott projektre, hanem az alapítvány alapító okiratában meghatározott célokra adnak támogatást.
25. A támogatási körbe tartozó szervezet, például egy önkormányzat támogatási kérelmet nyújt be az Alapítványhoz, amely tartalmazza alapvető adatait, a támogatandó beruházásról szóló döntését és annak célját, a beruházás költség előirányzatát, pénzügyi forrásait és a kért támogatás összegét. Nyilatkozik továbbá az előírt közbeszerzési eljárás befejezéséről. Az Alapítvány a közbeszerzési eljárás folyamatában nem vesz részt.
26. Az Alapítvány Kuratóriuma dönt a támogatási kérelem elfogadásáról. A döntés meghozatalának feltétele, hogy a Kuratórium ülésének idején az Alapítvány megfelelő nagyságrendű szerződéses forrással rendelkezzen. A támogatási kérelem kedvező elbírálása esetén az Alapítvány támogatási szerződést köt a támogatottal. A támogatási szerződés szerint kizárólag az abban megjelölt fejlesztés megvalósítására használható fel a támogatás. A támogatott a támogatás ütemezését írásban kéri az Alapítványtól. A beruházás befejezését és megfelelő minőségű műszaki átadását hitelesített jegyzőkönyvvel kell az alapítvány felé igazolni.

II.6. Az eljárás alá vontak függetlensége

27. Az eljáró versenytanács a közhiteles cégnyilvántartás adatai alapján arra a következtetésre jutott, hogy az eljárás alá vont vállalkozások a Tptv. 15. §-a alapján egymástól független vállalkozásoknak minősülnek.

III.

A vizsgálatlalt érintett projektek

28. Az eljáró versenytanács az érintett piac¹¹ egzakt meghatározását nem tartja szükségesnek jelen ügyben tekintettel arra, hogy ahogy azt a Legfelsőbb Bíróság – az európai bírósági gyakorlatnak is megfelelően - kifejtette, „amennyiben ármeghatározásra, illetve piacfelosztásra vonatkozik a verseny megakadályozására, korlátozására vagy torzítására irányuló, illetve azt célzó megállapodás, a csekély jelentőségű jelleg rögzítéséhez szükséges 10% vizsgálata a törvény kifejezett rendelkezése alapján nem jön (jöhet) számításba. Az érintett piac földrajzi, illetve áru-szempontról való meghatározását a Tptv. kifejezetten a csekély jelentőségű jelleg meg, vagy meg nem állapítása szempontjából szabályozza. Jelen ügyben, így - mivel a perbeli megállapodás ármeghatározó, illetve piacfelosztó kartell létrehozására irányult - az érintett piac meghatározásának elsődleges jelentősége nincs.”¹² „Az ármeghatározó, illetve piacfelosztó kartell esetén sem a piaci részesedés megállapításának, sem magának az érintett piac meghatározásának nincs különösebb relevanciája.”¹³
29. Versenykorlátozó célú megállapodások esetében az érintett piacot a megállapodásban részes felek magatartása határozza meg, amennyiben is versenyellenes tevékenységüket e piacra összpontosítják.¹⁴
30. Mindezeknek megfelelően e pontban az eljáró versenytanács arra szorítkozik, hogy ismertesse azon közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos legfontosabb körülményeket, melyek tekintetében az eljárás alá vontak a feltételezett jogsértő magatartást kifejtették.

¹¹ Tptv. 14. §

¹² Ld. a Kúria Kfv.IV.37.258/2009/8. sz. ítéletét.

¹³ Ld. a Kúria Kfv.IV.37.258/2009/8. és Kfv.IV.37.236/2009/11. sz. ítéleteit.

¹⁴ T-71/03. sz. Tokai Carbon kontra Bizottság ügyben hozott ítélet [EBHT 2005., 10. o.] 90. pontja

31. Jelen eljárásban a – vizsgálatindító végzésnek megfelelően – a GVH több olyan közbeszerzési eljárást vizsgált, amelyeket az ajánlatkérők az ÉMOP keretében¹⁵ 2010-től rekonstrukciós és egyéb építési munkákra írtak ki. A vizsgálat ezek között hat olyan közbeszerzési eljárást azonosított, amelyeken az eljárás alá vontak ajánlatkérőként részt vettek:

- a Karacsberény Község Önkormányzata által „Település rekonstrukció az árvíz sújtotta Karacsberény Községben” elnevezéssel [ÉMOP-3.1.2/E-11-2011-0077] kiírt közbeszerzési eljárás,¹⁶
- a Nógrádsipek Község Önkormányzata által „Nógrádsipek árvíz sújtotta település rekonstrukciós fejlesztése” elnevezéssel kiírt [ÉMOP-3.1.2/E-11-2011-0041] közbeszerzési eljárás¹⁷ és
- a Mihálygerge Község Önkormányzata által ÉMOP-3.1.2/E-11-2011-0006 azonosítószámú projekt megvalósítására kiírt közbeszerzési eljárás¹⁸;
- a Kisbárcány Község Önkormányzata által „Árvízkar utáni útrekonstrukció Kisbárcányban” tárgyban [ÉMOP-3.1.2/E-11/2011.] kiírt közbeszerzési eljárás.¹⁹
- a Szécsényfelfalu Község Önkormányzata által „Településrekonstrukció az árvíz sújtotta településeken” [ÉMOP-3.1.2/E-11-2011-0027] elnevezéssel kiírt közbeszerzési eljárás,
- a Nagylóc Község Önkormányzata által „Vízkarokhoz kapcsolódó településfejlesztés Nagylócon” [ÉMOP-3.1.2/E-11-2011-0005] elnevezéssel kiírt közbeszerzési eljárás.

E közbeszerzési eljárások alapvetően utépítési, illetve útrekonstrukciós munkálatok megvalósítására kiírt eljárások voltak.

32. A vizsgálat által beszerzett bizonyítékok alapján két közbeszerzési eljárás esetében merült fel jogsértés elkövetése: a szécsényfelfalui és a nagylóci közbeszerzési eljárás esetén. Ezen eljárás ajánlatkérői, illetve az egyes tenderek kapcsán ajánlatadásra felkért vállalkozások a következők voltak:

Ajánlatkérő neve	Kiírás időpontja	Eljárás azonosítója	Ajánlatadásra felkért vállalkozások	Nyertes vállalkozás
Nagylóc Község Önkormányzata	2012. április 23.	ÉMOP-3.1.2/E-11-2011-0005	Kristály-Vár OTYS ÚT-GARANTOR	OTYS
Szécsényfelfalu Község Önkormányzata	2012. június 25.	ÉMOP-3.1.2./E-11-2011-0027	OTYS RI-ESZT ÚT-GARANTOR	ÚT-GARANTOR

33. Nógrád megye területén – ahol a vizsgálatlal érintett projekteket megvalósították – már csak néhány, kis- és középvállalkozási körbe tartozó építőipari vállalkozás tevékenykedik. Ezek azonban nem voltak ajánlatadásra felkérve a közbeszerzési eljárásokban (a fenti táblázat tanúsága szerint).

¹⁵ Az ÉMOP célja az Észak-Magyarországi régió gazdasági versenyképességének javítása, a régió belüli területi, társadalmi-gazdasági különbségek mérséklése volt. (<http://www.norda.hu/uj-szechenyi-terv/eszak-magyarorszag-operativ-program/>) A fentiek alapján a 2007-2013-as időszakra a program az alábbi specifikus célokat fogalmazza meg: a gazdaság helyi erőforrásokat, együttműködéseket kihasználó versenyképességének javítása; a turizmus jövedelemtermelő képességének javítása; a társadalmi kohézió erősítése és vonzó gazdasági-, lakókörnyezet kialakítása.

¹⁶ A közbeszerzési eljárás dokumentációját a Vj/48-31/2013. sz. irat tartalmazza.

¹⁷ A közbeszerzési eljárás dokumentációját a Vj/48-33/2013.-Vj/48-34/2013. sz. iratok tartalmazzák.

¹⁸ A közbeszerzési eljárás dokumentációját a Vj/48-36/2013. sz. irat tartalmazza.

¹⁹ A közbeszerzési eljárás dokumentációját a Vj/48-30/2013. sz. irat tartalmazza.

34. Az útépitési projektek több elkülönülő munkafázisból állnak. Az előkészítő földmunkák, az aszfaltozás, az aszfalt előállítás és kiszállítás, útpadkázás, vízelvezető árkok építése, karbantartása tekintetében előfordulhat specializáció, és emellett a kapcsolódó tevékenységekre alvállalkozó igénybevétele. Általánosan jellemzőnek mondták az eljárás során meghallgatottak például, hogy a munkákhoz szükséges aszfaltot a He-Do Kft.-től vásárolják.
35. Az aszfalt bedolgozásához az eljárás alá vontak közül egyedül az OTYS rendelkezik aszfaltozó géplánccal. A vizsgált időszakban ezért a jórészt földmunkákra specializálódó ÚT-GARANTOR-t be is vonta alvállalkozóként. Az ÚT-PLUSZ az útpadka építéshez rendelkezik olyan speciális berendezéssel (ún. padka finishelővel), amelyet az ÚT-GARANTOR igénybe vett.

IV.

A feltárt tényállás

IV. 1. A Nagylóc Község Önkormányzata által 2012. június 25-én kiírt „Vízkárokhöz kapcsolódó településfejlesztés Nagylócon” közbeszerzési eljárás

IV.1.1. Az ajánlatkérési dokumentáció ismertetése

36. Nagylóc Község Önkormányzata a GVH rendelkezésére bocsátotta a jelen eljárással érintett közbeszerzési eljárás teljes dokumentációját.²⁰
37. Nagylóc Község Önkormányzata 2012. június 25-én közbeszerzési eljárást írt ki „Vízkárokhöz kapcsolódó településfejlesztés Nagylócon” tárgyú, ÉMOP-3.1.2/E-2011-0005 számú (a továbbiakban: Nagylóc projekt) támogatási szerződéshez kapcsolódó építési beruházások kivitelezésére, ami belterületi utak, árkok felújítását jelentette²¹.
38. A munkára az ajánlati felhívás szerint két részajánlatot lehetett benyújtani²²: egyrészt a József Attila úti árok építésére, az Árpád út útburkolatának felújítására és vízelvezetésére, a Vezér út útburkolatának felújítására és vízelvezetésére (I. részajánlat), másrészt a Park lépcső burkolat építésére, a Csalogány út útburkolatának felújítására és vízelvezetésére, továbbá az Arany János úti játszótéri árokburkolat építésére és kerítésére (II. részajánlat). Az ajánlati felhívás szerint²³ az ajánlatok értékelésének szempontja az összességében legkedvezőbb ajánlat volt [a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 71. §-a (2) bekezdésének b) pontja], amelynek körében a nettó ajánlati árat (súlyszám: 10), emellett pedig a vállalt jótállási idő tartamát (súlyszám: 5) vette figyelembe az ajánlatkérő.
39. A közbeszerzési eljárás lebonyolítását az ajánlatkérő részéről a Quadrát Kft. végezte²⁴.
40. A közbeszerzési eljárás a Kbt. 122. §-ának (7) bekezdése a) pontja alapján hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárás volt. A Quadrát Kft. az önkormányzat által kiválasztott három vállalkozást, az ÚT-GARANTOR-t, az OTYS-t és a Kristály-Vár-t hívta fel ajánlattételre 2012. június 25-én²⁵. A pályázati döntést követően az önkormányzat hivatalában több vállalkozó is érdeklődött a kivitelezéssel

²⁰ Vj/48-35/2013. sz. irat, illetve Vj/48-65/2013. számú iratok

²¹ Vj/48-35/2013. sz. irat 1. sz. melléklete „Közbeszerzési Ajánlatkérési Dokumentáció” (a továbbiakban: Ajánlati felhívás)

²² Vj/48-35/2013. sz. irat 1. sz. melléklete 3. pontja

²³ Lásd az ajánlati felhívás 9. pontját.

²⁴ Vj/48-35/2014. sz. irat 1. sz. melléklet: Közbeszerzési Ajánlatkérési Dokumentáció

²⁵ Vj/48-35/2013. sz. irat 2. sz. melléklete

kapcsolatban, aki pedig kérte, annak megküldték az ajánlattételi felhívást az esélyegyenlőség jegyében.²⁶

41. Az ajánlatadási határidő 2012. július 16. volt²⁷. Mindhárom ajánlattevő 2012. július 13-án, pénteken nyújtotta be ajánlatát, az alábbi főbb tartalmi elemekkel (a táblázat az ajánlatok nettó árait tartalmazza)²⁸:

	OTYS	ÚT-GARANTOR	Kristály-Vár
I.részejánlat, nettó ajánlati ár	12.767.666 Ft	13.455.090 Ft	13.616.674 Ft
I.részejánlat, jótállás	24 hó	24 hó	24 hó
II.részejánlat, nettó ajánlati ár	18.360.098 Ft	19.364.410 Ft	20.256.991 Ft
II.részejánlat, jótállás	24 hó	24 hó	24 hó

42. 2012. július 17-én az ajánlatkérő mindhárom ajánlattevőt hiánypótlásra szólította fel, határidőként 2012. július 26-án 10:00 órát megjelölve. Az ÚT-GARANTOR és az OTYS 2012. július 23-án eleget tett a hiánypótlási felhívásnak. A Kristály-Vár nem pótolta a hiánypótlási felhívás körében az ajánlatkérő által jelzett hiányosságokat, ezért az ajánlatkérő érvénytelennek minősítette az ajánlatát.
43. Az ajánlatkérő a két érvényes ajánlatot benyújtó vállalkozás, az ÚT-GARANTOR, illetve az OTYS részvételével külön-külön 2012. augusztus 8-án ártárgyalást folytatott le²⁹. Az ártárgyalás során az ÚT-GARANTOR az ajánlati árait már nem változtatta meg³⁰. A már az ártárgyalás előtt a kedvezőbb ajánlatot tevő OTYS formálisan élt a további árcsökkentés lehetőségével, az I. ajánlati részre nettó 12.565.000 Ft, a II. ajánlati részre nettó 18.160.000 Ft ajánlati árat megadva, jelképes mértékben, 1,1, illetve 1,6%-kal mérsékelve korábbi ajánlati árait³¹. A közbeszerzési eljárás nyertese a 2012. augusztus 9-i ajánlatkérői döntés szerint – mint az összességében legelőnyösebb ajánlat benyújtója – az OTYS lett, e körben hangsúlyozandó, hogy a másik értékelt paraméter, a jótállás tekintetében a közbeszerzési eljáráson részt vett vállalkozások között nem alakult ki verseny.³²
44. Az OTYS és az önkormányzat között létrejött vállalkozási szerződés értéke tehát az I. részejánlat tekintetében nettó 12.565.000 Ft, a II. részejánlat tekintetében nettó 18.160.000 Ft, mindösszesen nettó 30.725.000 Ft volt.

IV.1.2. A GVH által tartott helyszíni vizsgálat során talált irati bizonyítékok

45. A GVH 2013. szeptember 16-án kutatást folytatott az OTYS-nál, mely során másolatot készített A. R. pen-drivejáról. A. R. az OTYS egyik tulajdonosa, egyben cégvezetője is. E pen-driveről az alább ismertetett bizonyítékok kerültek elő.

²⁶ Vj/48-90/2013.

²⁷ Vj/48-35/2013. sz. irat 1. sz. melléklete „Közbeszerzési Ajánlatkérési Dokumentáció” (a továbbiakban: Ajánlati felhívás) 11. oldal

²⁸ Vj/48-35/2013. sz. irat 3. sz. melléklete „Bontási jegyzőkönyv”

²⁹ Vj/48-35/2013. számú irat 9 és 10. sz. melléklet

³⁰ Vj/48-35/2013. sz. irat 10. sz. melléklet

³¹ Vj/48-35/2013. sz. irat 9. sz. melléklet

³² Vj/48-35/2013. sz. irat 11. sz. melléklet

a) A Kristály-vár és az ÚT-GARANTOR felolvasólapja

46. A. R. (OTYS) pen-driveja³³ az utoljára a pályázatok beadása előtt egy nappal, 2012. július 12-én módosított, „*Felolvasólap Kristály.doc*”, illetve „*Felolvasólap ÚT-GARANTOR.doc*” elnevezésű dokumentumokat³⁴ tartalmazott, amely dokumentumok szerzője A. R. volt. E dokumentumok az árajánlatot tartalmazó, M1. számú felolvasólapon szereplő árak tekintetében forintra pontosan megegyeznek az OTYS két versenytársa által az ajánlatkérő számára másnap benyújtott iratokkal, melyet a Nagylóc Önkormányzat által a GVH rendelkezésére bocsátott közbeszerzési dokumentáció is alátámaszt.³⁵
47. A „*Felolvasólap Kristály.doc*”, illetve a „*Felolvasólap ÚT-GARANTOR.doc*” elnevezésű, iratok tekintetében megállapítható, hogy – bár magukban a dokumentumokban ajánlattevőként mindvégig az OTYS neve szerepel – az azokban megjelölt árak forintra pontosan megegyeznek a Kristály-Vár, illetve az ÚT-GARANTOR által később ténylegesen benyújtott ajánlatok áraival.

b) A költségvetési adatokat tartalmazó Excel táblák

48. A pen-driveon hat, a „*Felolvasólap*”-hoz képest a Nagylóc projektekre vonatkozó, részletesebb árkalkulációkat tartalmazó Excel táblázat³⁶ is megtalálható a következő elnevezésekkel:

„*Nagylóc, Árpád úttám.xls*”,

„*Nagylóc, Játsszóter melletti árok tám.xls*”,

„*Nagylóc, József A úti árok tám.xls*”,

„*Nagylóc, Park lépcső tám.xls*”,

„*Nagylóc, Vezér út tám.xls*”,

„*Nagylóc, Csalogány Útmód tám*”. [sic!]

Az Excel táblázatok egyes, az elvégzendő munkákra is utaló munkalapjainak („füleinek”) elnevezésében szintén megjelenik a két versenytárs, a Kristály-Vár, illetve az ÚT-GARANTOR neve: „*Összesítőárpád*”; „*árpád útgár*”; „*Összesítőárpád kristály*”; „*árpád kristály (NÁrpád)*”; „*Összesítőútgár*”; „*kv tám útgár*”; „*Összesítőútkristály*”; „*kv tám kristály (játsszóter)*”; „*Összesítőútgár*”; „*kv tám útgár*”; „*Összesítőkristály*”; „*kv tám kristály (JA)*”; „*lépcső útgárösszesít*”; „*lépcső útgaran*”; „*lépcső összkristály*”; „*lépcső kristály (Park lépcső)*”; „*vezér útgár*”; „*kristály össz*”; „*vezér kristály kv (Vezér út)*”; „*Összesítőútgár*”; „*kv tám útgár*”; „*összesítőútkrist*”; „*kv tám krist*” (*Csalogány út*).³⁷ Az Excel táblázatokban szereplő árak azonosak a Kristály-Vár, valamint az ÚT-GARANTOR által benyújtott ajánlatokban a kérdéses munkákra megjelölt árakkal, melyet a Nagylóc Önkormányzat által, a GVH rendelkezésére bocsátott, a Kristály-Vár, valamint ÚT-GARANTOR ajánlatait tartalmazó iratok is tanúsítanak³⁸. Bár az Excel dokumentumok szerzője a Quadrát Kft., de ezt azon tény indokolja, hogy az ajánlattevőknek a Quadrát Kft. által rendelkezésükre bocsátott forma-Excel táblázatot kellett kitölteniük.

³³ A pendrive-on található releváns dokumentumokat a Vj/48-102/2013. sz. irat tartalmazza CD változatban és kinyomtatva, illetve a releváns iratokat a vizsgálat a Vj/49-49/2013. jegyzőkönyvhöz is csatolta. A továbbiakban a Vj/48-49/2013. sz. irathoz csatolt mellékletként hivatkozunk ezen iratokra.

³⁴ Lásd a Vj/48-49/2013. számú irathoz csatolt 1., 2., valamint az 5-10. számú iratokat.

³⁵ Vj/48-35/2013. számú irat 4 és 5. sz. mellékletek

³⁶ Vj/48-49/2013. sz. irathoz csatolt 5-10. sz. mellékletek

³⁷ A munkalapok elnevezése a Vj/48-102/2013. számú irat CD változatán látható, a kinyomtatott Excel táblázatok a munkalapok elnevezését nem tartalmazzák.

³⁸ Vj/48-35/2013. sz. irat 4-5. sz. mellékletek

c) A „Tartalomjegyzék” elnevezésű dokumentumok

49. Az A. R. pen-drivején található „Tartalomjegyzék!!!Kristály”³⁹ és a „Tartalomjegyzék!!!ÚT-GARANTOR”⁴⁰ elnevezésű dokumentumok – amelyekben elnevezésüknek megfelelően a versenytársak ajánlatának tartalomjegyzéke szerepel, oldalszám hivatkozással – szintén megegyeznek a két versenytárs vállalkozás által ténylegesen benyújtott ajánlatok tartalomjegyzékeinek adataival.
50. A három ténylegesen benyújtott ajánlat fedőlapja nem volt fellelhető A. R. pen-drivején. Azok tekintetében megállapítható ugyanakkor, hogy – bár a fedőlap szövegezésére és alakiságára vonatkozó mintát, vagy előírást az ajánlati dokumentáció nem tartalmazott – azonos tartalmúak, valamint azonos formátumúak, mert ugyanazzal a betűtípussal és betűmérettel, valamint azonos szerkesztéssel készültek.
51. A fentiek alapján megállapítható, hogy a 2012. július 13-án, a Kristály-Vár és az ÚT-GARANTOR által leadott pályázati ajánlatokat az OTYS munkatársa, A. R. készítette.

d) A hiánypótlási eljárással kapcsolatos bizonyítékok

52. 2012. július 17-én az ajánlatkérő mindhárom ajánlattevőt hiánypótlásra szólította fel, határidőként 2012. július 26-án 10:00 órát megjelölve.⁴¹
53. A hiánypótlási felhívás az ÚT-GARANTOR tekintetében egyebek mellett azt tartalmazza, hogy az M/2. számú mellékletben csatolt ajánlattételi és teljeségi nyilatkozat 2. és 3. pontjait javítsa ki, illetve azt, hogy a műszaki és szakmai alkalmassága igazolásához a kapacitásait – műszaki vezető szakembereit – rendelkezésre bocsátó szervezet, a He-Do Kft. megfelelő nyilatkozatát csatolja.⁴²
54. A. R. pen-drivején a hiánypótláshoz kapcsolódó, a két versenytárs vállalkozás által benyújtandó iratok is szerepelnek: az ÚT-GARANTOR által benyújtani szükséges M/2. számú melléklet „ajánlati és teljeségi nyilatkozat.doc”⁴³ elnevezésű dokumentum, az „ÚT-GARANTOR Hiánypótlás” kifejezést tartalmazó „ELŐLAP hiánypótlás.doc”⁴⁴ elnevezésű irat és a „Kristály-Vár Kft. hiánypótlás” kifejezéseket tartalmazó „ELŐLAP hiánypótlás.doc” elnevezésű irat⁴⁵. Mindhárom irat szerzője szintén A. R. („Author”: „A. R.”),⁴⁶ utolsó módosításuk dátuma 2012. július 22.
55. Az „ajánlati és teljeségi nyilatkozat.doc” elnevezésű, az ÚT-GARANTOR hiánypótlásához szükséges M/2. számú melléklet⁴⁷ „Önálló Ajánlattevő” elnevezésű oszlopában a versenytárs ÚT-GARANTOR neve szerepel, a „Kapcsolattartó Személy” táblázatban pedig az ÚT-GARANTOR ügyvezetőjének, D. S.-nak a neve és elérhetőségei szerepelnek. Megállapítható, hogy az irat mind tartalmilag – ideértve annak dátumát is –, mind formailag – így az ÚT-GARANTOR által az ajánlatkérő részéről rendelkezésre bocsátott formanyomtatványon végrehajtott módosítások, különösen az egyes, a vállalkozásra nem vonatkozó részek áthúzása tekintetében – teljesen megegyezik az ÚT-GARANTOR által a hiánypótlás keretében később ténylegesen benyújtott, Nagylóc Község Önkormányzata által rendelkezésre bocsátott, M/2. számú formanyomtatvánnyal,⁴⁸ azzal a különbséggel, hogy az ÚT-GARANTOR ügyvezetője, D. S. aláírása és a cégbélyegző értelemszerűen nem szerepel rajta.

³⁹ Vj/48-49/2013. sz. irathoz csatolt 3. sz. melléklet

⁴⁰ Vj/48-49/2013. sz. irathoz csatolt 4. sz. melléklet

⁴¹ Vj/48-35/2013. sz. irathoz csatolt 6. sz. melléklet

⁴² Vj/48-35/2013. sz. irat 6. sz. melléklete

⁴³ Vj/48-49/2013. sz. irathoz csatolt 14. sz. melléklet

⁴⁴ Vj/48-49/2013. sz. irathoz csatolt 13. sz. melléklet

⁴⁵ Vj/48-49/2013. sz. irathoz csatolt 11. sz. melléklet

⁴⁶ Vj/48-49/2013. sz. irathoz csatolt 11., 13. és 14. sz. melléklet

⁴⁷ Vj/48-49/2013. sz. irathoz csatolt 14. sz. melléklet

⁴⁸ Vj/48-65/2013.

56. A pen-driveon „ELŐLAP hiánypótlás.doc” elnevezésű⁴⁹, „ÚT-GARANTOR hiánypótlás” szókapcsolatot tartalmazó irat az ÚT-GARANTOR által ténylegesen benyújtott hiánypótlás előlapjaként beazonosítható.
57. Az ÚT-GARANTOR és az OTYS 2012. július 23-án eleget tett a hiánypótlási felhívásnak⁵⁰. A Kristály-Vár nem pótolta a hiánypótlási felhívás körében az ajánlatkérő által jelzett hiányosságokat, ezért az ajánlatkérő érvénytelennek minősítette az ajánlatát⁵¹.

IV.1.3. Személyi bizonyítékok

a) A. R. (OTYS) nyilatkozata

58. A GVH A. R.⁵² 2014. január 14-én tanúként hallgatta meg.
59. A. R. tanúkénti meghallgatásán előadta, hogy az ő feladata az OTYS-nál a pályázatok műszaki tartalmának elkészítése és ő felel az árkalulációért is. A pályázatok összeállítását ő és az OTYS titkárnője közösen végzi.
60. Ismertette, hogy munkája révén a nógrádi építőipari cégek 95%-át ismeri, kapacitáshiány esetén időnként szoktak a versenytársaikkal egymásnak alvállalkozói munkát végezni. Előadta, hogy a Kristály-Vártól J. Zs.-ot ismeri.
61. A. R. tanúkénti meghallgatásán elismerte, hogy a kutatás során lemásolt pendrive az övé, valamint az azon található iratokat ő készítette, de először nem emlékezett arra, hogy miért volt erre szükség és tagadta,⁵³ hogy egyeztetés eredményeként készültek volna az iratok. Tanúvallomása szerint „*lehetséges, hogy alvállalkozói árat kértek*”. Másik lehetséges magyarázatként előadta, hogy feltehetőleg azért kellett ezeket az ajánlatokat elkészítenie, mert versenytársai feltehetőleg „*nem is akartak pályázni, de az önkormányzat, ha már meghívta őket, meg akarták tisztelni azzal, hogy adtak be ajánlatot*”.⁵⁴

b) Sz. Cs. (OTYS) nyilatkozata

62. A vizsgálók az OTYS ügyvezetőjét, Sz. Cs. ügyvezetőt ügyfélként⁵⁵ hallgatták meg 2014. január 10-én.
63. Sz. Cs. ügyvezető meghallgatásán előadta, hogy van kapcsolata az OTYS-nak az ÚT-GARANTOR-ral, szoktak együtt dolgozni oda-vissza alapon, arra nem emlékszik, hogy közbeszerzési eljárásokban is volt-e ilyen együttműködés. Pontosan azt se tudja, hogy mikor és hányszor voltak alvállalkozói egymásnak az ÚT-GARANTOR-ral, konkrét projektet sem tud említeni. Előadta, hogy a Kristály-várnál ismeri az ügyvezetőt, szakmai kapcsolatra annyiban emlékszik, hogy egyszer kétszer előfordulhatott, hogy együtt dolgoztak.
64. Az A. R. pen-driveján található irati bizonyítékokkal kapcsolatban előadta, hogy nem tud semmit ezekről az anyagokról. „*Sehogy sem fordulhatna elő, hogy ezek az anyagok hozzánk kerültek. Nem tudok ehhez semmit hozzáfűzni. [...] Nem tudok arra a kérdésre válaszolni, hogy A. úr esetleg az én tudtom nélkül került ezen anyagok birtokába, illetve készítette el azokat.*”

⁴⁹ Vj/48-49/2013. sz. irathoz csatolt 13. sz. melléklet

⁵⁰ Vj/48-35/2013. sz. irat 7. sz. melléklet, Vj/48-065/2013.

⁵¹ Vj/48-35/2013. sz. irat 8. sz. melléklet

⁵² Vj/48-53/2013.

⁵³ Vj/48-53/2013.

⁵⁴ Vj/48-53/2013., 3. oldal 6. bekezdés

⁵⁵ Vj/48-49/2013.

c) J. Zs. (Kristály-Vár) nyilatkozata

65. A meghallgatások során a Kristály-Vár ügyvezetője, J. Zs. 2014. február 19-én tartott ügyfélmeghallgatásán előadta, hogy a közbeszerzési anyagokat ő készíti elő, munkatársa nincs.
66. J. Zs. elismerte,⁵⁶ hogy a Kristály-Vár ajánlatának benyújtását megelőzően tárgyalt az OTYS-szal. Előadása szerint a Kristály-Vár alvállalkozói ajánlatot kért az OTYS-tól, majd a Kristály-Vár nevében az OTYS által kalkulált költségvetést nyújtotta be teljes egészében. Állítása szerint ezt azért nem módosította, mert ha nyert volna, neki is maradt volna bizonyos része, mert tud alkudni az OTYS-szal. Tervei szerint megbeszélte volna az OTYS-szal, hogy csinálják meg az útépitést, míg a Kristály-vár az árokburkolást végezte volna el.
67. J. Zs. nem emlékezett arra, hogy az OTYS a Kristály-Vár ajánlata egyéb részeinek – így a Tartalomjegyzék – elkészítésében is közreműködött volna, jöllehet a bizonyítékok erre utalnak.
68. Arra a kérdésre, hogy miért nem teljesítette a hiánypótlást, előadta, hogy nem jött meg időben a referenciaigazolásuk.

d) D. S. (ÚT-GARANTOR nyilatkozata)

69. D. S., az ÚT-GARANTOR ügyvezetője 2014. január 20-án tartott ügyfélkenti meghallgatásán⁵⁷ előadta, hogy a többi eljárás alá vonttal esetenként közbeszerzések során szoktak találkozni, vagy alvállalkozóként dolgoznak együtt.
70. Az A. R. pen-driveján található irati bizonyítékokkal kapcsolatban előadta, hogy a cégek egyeztetést biztosan nem folytattak, nem tudja az ÚT-GARANTOR miért ugyanazt az ajánlatot adta be, amit az OTYS gépén volt. Nyilatkozata szerint a Kristály-Várral nem beszélt erről a projektről. Az, hogy az ártárgyalások során nem csökkentette árait, nem megbeszélés eredménye volt, mint ahogy az sem, hogy mindhárom ajánlattevő a pályázati határidő lejártát megelőzően három nappal nyújtotta be ajánlatát.
71. A meghallgatások során mindhárom vállalkozás⁵⁸ tagadta, hogy egyeztettek volna egymással a közbeszerzési eljárásban benyújtandó ajánlatról.

IV.2. A Szécsényfelfalu projekt

IV.2.1. Az közbeszerzési eljárással kapcsolatos tények

72. Szécsényfelfalu Község Önkormányzata a GVH rendelkezésére bocsátotta a jelen eljárással érintett közbeszerzési eljárás teljes dokumentációját.⁵⁹
73. Szécsényfelfalu Község Önkormányzata 2012. április 23-án közbeszerzési eljárást írt ki „Településrekonstrukció az árvíz sújtotta településeken” tárgyú, ÉMOP-3-1-2/E-11-2011-0027. számú támogatási szerződésekhez kapcsolódó beruházások kivitelezése tárgyban⁶⁰. A közbeszerzés az Ady Endre utca, az Ibolya utca, a Jázmin út, a Kossuth út, a Petőfi út, a Rózsa út útburkolat építése és vízelvezetése, valamint a 72 hrsz-ú árok vízelvezetési munkáinak elvégzésére irányult⁶¹. A közbeszerzési eljárás lebonyolítását az ajánlatkérő részéről a Quadrát Kft. végezte⁶².

⁵⁶ Vj/48-78/2013., 3. oldal, 3. bekezdés

⁵⁷ Vj/48-59/2013.

⁵⁸ Vj/48-49/2013.; Vj/48-59/2013.; Vj/48-78/2013.

⁵⁹ Vj/48-32/2013. és Vj/48-92/2013. sz. iratok

⁶⁰ Vj/48-32/2013. sz. irat 1. sz. melléklet

⁶¹ Vj/48-032/2013. sz. irat 2. sz. melléklet 4. oldal

⁶² Vj/48-032/2013. sz. irat 1. és 2. sz. mellékletek

74. A közbeszerzési eljárás a Kbt. 122. § (7) bekezdés a) pontja szerinti hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás volt, ezért az ajánlati felhívást kizárólag három, az ajánlatkérő által kiválasztott vállalkozás: az ÚT-GARANTOR, az OTYS és a RI-ESZT részére küldték meg⁶³. Az ajánlatkérő a tenderen való részvételre a nála jelentkező vállalkozásokat hívta meg. Az ajánlatok értékelésének egyetlen szempontja volt, az ajánlati ár nagysága⁶⁴. Az ajánlatadási határidő 2012. május 15. volt.⁶⁵ Mindhárom ajánlattevő 2012. május 15-én nyújtotta be ajánlatát.⁶⁶
75. A RI-ESZT azonban nem megfelelően adta be ajánlatát, ezért az ajánlattevő hiánypótlásra szólította fel 2012. május 21-én, május 25-i határral⁶⁷. A RI-ESZT a hiánypótlási felhívást nem teljesítette, így a kiíró az ajánlatát érvénytelennek nyilvánította⁶⁸.
76. Az egyes ajánlatok áradatai a következőkben foglalhatóak össze⁶⁹:

	ÚT-GARANTOR	OTYS	RI-ESZT
I. részajánlat, nettó ajánlati ár	31.769.707 Ft	32.376.277 Ft	32.242.688 Ft (érvénytelen)
II. részajánlat, nettó ajánlati ár	22.728.413 Ft	23.226.426 Ft	23.21.760 Ft (érvénytelen)
	54.492.120 Ft	55.602.703 Ft	

77. Az ajánlatkérő a két érvényes ajánlatot benyújtó vállalkozás, az ÚT-GARANTOR és az OTYS részvételével 2012. június 5-én külön-külön ártárgyalást folytatott le⁷⁰. Az ártárgyalás során az OTYS az ajánlati árát nem változtatta meg⁷¹. Az ÚT-GARANTOR azonban élt a további árcsökkentés lehetőségével, az I. ajánlati részre nettó 31.752.107 Ft, a II. ajánlati részre nettó 22.687.629 Ft (összesen: 54.439.736 Ft), ajánlati árat megadva, ami elhanyagolható 0,05, illetve 0,18%-os árcsökkentést jelentett⁷².
78. A közbeszerzési eljárás nyertese a 2012. június 7-i ajánlatkérői döntés szerint – a legalacsonyabb ellenszolgáltatására tekintettel – az ÚT-GARANTOR lett⁷³. A vállalkozási szerződést 2012. június 18-án kötötték meg.
79. Az ÚT-GARANTOR és az önkormányzat között létrejött vállalkozási szerződés értéke tehát az I. részajánlat tekintetében 31.752.107 nettó Ft, a II. részajánlat tekintetében nettó 22.687.629 Ft, mindösszesen nettó 54.439.736 Ft⁷⁴ volt.

⁶³ Vj/48-032/2013. sz. irat 1. sz. melléklet és 2. sz. melléklete

⁶⁴ Vj/48-032/2013. sz. irat 2. sz. melléklete 6. oldal

⁶⁵ Vj/48-032/2013. sz. irat 2. sz. melléklete 9. oldal

⁶⁶ Vj/48-032/2013. sz. irat 3. sz. melléklete

⁶⁷ Vj/48-32/2013. sz. irat 4. sz. melléklet

⁶⁸ Vj/48-32/2013. sz. irat 5. sz. melléklet

⁶⁹ Vj/48-32/2013. sz. irat 6-7 sz. mellékletek

⁷⁰ Vj/48-32/2013. sz. irat 6-7. sz. melléklet

⁷¹ Vj/48-32/2013. sz. irat 6 sz. melléklet

⁷² Vj/48-32/2013. sz. irat 7 sz. melléklet

⁷³ Vj/48-32/2013. sz. irat 8 sz. melléklet

⁷⁴ Vj/48-032/2013. sz. irat 7. sz. melléklet

IV.2.2. A GVH által tartott helyszíni kutatás során talált irati bizonyítékok⁷⁵

a) L. L. (ÚT-GARANTOR) A. R. (OTYS) részére küldött 2012. május 9-i e-mailje

80. A vizsgálat az ÚT-GARANTOR-nál tartott kutatás során lefoglalt egy e-mailt, amelyet az ÚT-GARANTOR alkalmazottja, L. L. az ajánlattételi határidőt megelőzően, 2012. május 9-én küldött az OTYS alkalmazottja, A. R. részére, „Szükséges dokumentumok” tárgyban⁷⁶. Bár az e-mailben nem látszik a „címezett” mező, azon tény, hogy ezen e-mailt L. L. A. R.-nak küldte el, abból az e-mailből is kiderül, melyben A. R. L. L. e-mailjét továbbküldte az OTYS ügyvezetőjének, Sz. Cs.-nak. Ezen e-mailben már jól látható, hogy az ÚT-GARANTOR e-mail címéről érkezett a levél az „A. Család” e-mail címére.⁷⁷
81. Az e-mail alapján megállapítható, hogy az ÚT-GARANTOR (L. L.) a „Szécsényfelfalu projekt ajánlatának benyújtásához” olyan adatok, illetve iratok átküldését kérte az OTYS-tól, amelyeket az ajánlatkérő ajánlattételi dokumentációja a benyújtandó fővállalkozói ajánlat szükséges elemeként nevesít. Az e-mail úgy szól, hogy „mivel az ajánlat leadási határideje vésszesen közeleg, ezért a héten szükségünk lenne a dokumentumokra” az OTYS-tól. L. L. az e-mail mellékletében az ajánlathoz kitöltendő M6. és M9. számú formanyomtatványokat is eljuttata az OTYS-nak. Az elküldött formanyomtatványokról a következők állapíthatók meg:
- az M9. számú formanyomtatvány „Szakmai önéletrajz” tárgyú. Az elküldött formanyomtatvány kitöltetlen.
 - az M6. számú formanyomtatványon kellett az „ajánlattevőnek”, a „közös ajánlattevőknek”, vagy a „kapacitásait rendelkezésre bocsátó szervezetnek” referenciáiról nyilatkoznia, az elmúlt öt évre visszamenőleg. Az M6. számú formanyomtatványnak az ÚT-GARANTOR által az OTYS-nak megküldött változatában az „Ajánlattevő” kifejezés alá van húzva. Ezen kívül dátumként szerepel rajta az ajánlattételi határidőt, 2012. május 15-ét megelőző nap dátuma: 2012. május 14..

b) A. R. (OTYS) levele Sz. Cs.-nak (OTYS) 2012. május 10-én

82. A fentebb ismertetett, L. L. által küldött e-mail-t A. R. az OTYS ügyvezetője, Sz. Cs. részére továbbította 2012. május 10-én, a „Fw: Szükséges dokumentumok” tárgyú e-mail-ben.⁷⁸ Az e-mailhez A. R. megjegyzést, magyarázatot nem fűzött.

c) A. R. (OTYS) 2012. május 11-én K. Sz. (ÚT-PLUSZ) részére küldött e-mailje

83. A. R. 2012. május 11-én, a Szécsényfelfalu projektben pályázóként nem érintett, ÚT-PLUSZ ügyvezetője, K. Sz. címére küldött e-mailt, „Küldés:M6 Referencia nyilatkozat (1) A. R., M9 Önéletrajz (1) A. R., Ybl, BME, Referencia lista” tárgyban⁷⁹. Az e-mail mellékletében a Szécsényfelfalu projekt kapcsán egyebekben az OTYS által benyújtandó M6. és M9. számú kitöltött formanyomtatványok szerepelnek.
84. Meghallgatásán K. Sz. (ÚT-PLUSZ) és K. I. (ÚT-PLUSZ)⁸⁰ is megerősítette, hogy ezt az e-mail címet nem csak az ügyvezető, hanem az építőipari tevékenységben ténylegesen szerepet vállaló K. I.

⁷⁵ A jelen pontban ismertetett bizonyítékokat mind a Vj/48-49/2013. és a Vj/49-59/2013. számú meghallgatási jegyzőkönyvek, minde pedig a Vj/48-101/2013. sz. irat tartalmazza. (A Vj/48-101/2013. sz. irat CD formátumban és kinyomtatva is.), de a továbbiakban a Vj/48-49/2013. vagy a Vj/48-59/2013. sz. jegyzőkönyvek mellékleteiként hivatkozunk ezen iratokra, mert a jegyzőkönyvi mellékletek az e-maileket és csatolmányként küldött egyéb iratokat összefogva, egy mellékletként tartalmazzák, így azok áttekintése egyszerűbb.

⁷⁶ Vj/48-59/2013 sz. irathoz tartozó 1. sz. melléklet

⁷⁷ Vj/48-49/2013. sz. irathoz 15. sz. melléklet

⁷⁸ Vj/48-49/2013. számú irathoz csatolt 15. számú melléklet

⁷⁹ Vj/48-59/2013. sz. irathoz tartozó 2. sz. irat

⁸⁰ Vj/48-58/2013., Vj/48-72/2013.

is használta. K. I. a pályázat idején is Szécsényfelfalu polgármestere volt. Az ÚT-PLUSZ továbbá meghatározó szerepet játszott a projekt kivitelezésében, mert utóbb az ÚT-GARANTOR közel 28.000.000 Ft értékben (a projektérték több mint 50%-a) vonta be alvállalkozóként⁸¹.

85. Az OTYS által az ÚT-PLUSZ-nak megküldött M6. számú formanyomtatványban az OTYS neve olvasható, mint „Ajánlattevő”, amely kifejezés ugyanúgy alá van húzva, mint az ÚT-GARANTOR (L. L.) által az OTYS-nak átküldött mintában. További azonosság az ÚT-GARANTOR által az OTYS-nak megküldött változathoz, hogy azzal megegyezően a 2012. május 14-i dátum szerepel benne.
86. Az OTYS által az ÚT-PLUSZ-nak megküldött M9. számú formanyomtatványban található szakmai önéletrajzban A. R. neve és adatai szerepelnek, és a végén az a nyilatkozat olvasható, amely szerint A. R. a „nyertes ajánlattétel esetén” a szerződés teljesítésében személyesen részt vesz.

d) K. Sz. (ÚT-PLUSZ) 2012. május 23-án az ÚT-GARANTOR-nak továbbított e-mailje

87. Az ÚT-PLUSZ ügyvezetője, K. Sz. által használt I-Phone készülékről a 2012. május 15-i ajánlattételi határidőt követően, 2012. május 23-án továbbították az előző pontokban ismertetett e-mail-t az ÚT-GARANTOR-nak, kommentár, vagy megjegyzés nélkül.

IV.2.3. Személyi bizonyítékok

a) Általános nyilatkozatok

88. A meghallgatások során mindhárom vállalkozás képviselői⁸², illetve L. L. (ÚT-GARANTOR), A. R. (OTYS), K. I. (ÚT-PLUSZ) és O. R. (RI-ESZT) tanúk⁸³ is előadták, hogy a vállalkozások nem egyeztettek egymással a közbeszerzési eljárás kapcsán.
89. Sz. Cs. (OTYS) ügyfélmeghallgatásán előadta⁸⁴, hogy nem emlékszik már a szécsényfelfalui projektre. Elképzelhetőnek tartja, hogy a pályázatot nem egyeztette A. R.-rel (OTYS) és a pályázati anyagokat esetleg az ÚT-GARANTOR írhatta meg, mint ahogy az is, hogy nem tudta a pályázat aláírásakor, hogy mit ír alá. Semmilyen emléke nincs a projekttel kapcsolatban. Arra a kérdésre, hogy miért nem éltek ebben a projektben az árcsökkentés lehetőségével, előadta, hogy talán volt a vállalkozásnak fontosabb feladata, arra koncentrált.
90. A. R. (OTYS) szerint túl alacsony volt az ÚT-GARANTOR által ajánlott ár ezért nem tudtak alacsonyabb árat adni, de az is lehet hogy közbejött egy másik munka.⁸⁵
91. O. R. (RI-ESZT) előadta, hogy azért nem teljesítette vállalkozása a hiánypótlást mert nem tudta, ugyanis a NAV-tól kellett volna igazolás, amit nem tudott beszerezni, mert adótartozása volt.⁸⁶

b) A 2012. május 9-i, ÚT-GARANTOR által OTYS-nak küldött email [IV.2.2. a) pont] kapcsán előadottak

92. L. L. (ÚT-GARANTOR) nem emlékezett arra, hogy miért küldte át az e-mailt az OTYS-nak, mint ahogy arra sem emlékezett, hogy az OTYS válaszolt-e az e-mailre. L. L. meghallgatása során elmondta, hogy a közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos feladata elvégzésére D. S.-tól kap utasítást, valószínűleg ezen e-mail elküldésére is D. S. utasította.⁸⁷

⁸¹ Vj/48-076/2013. sz. irat 1. pont

⁸² Vj/48-49/2013., Vj/48-57/2013., Vj/48-59/2013., Vj/48-58/2013.

⁸³ Vj/48-57/2013., Vj/48-53/2013., Vj/48-72/2013., Vj/48-66/2013.

⁸⁴ Vj/48-49/2013.

⁸⁵ Vj/48-53/2013.

⁸⁶ Vj/48-66/2013.

⁸⁷ Vj/48-57/2013.

93. D. S., az ÚT-GARANTOR ügyvezetője – akinek utasítására a megkeresés történt – szerint azért történt az anyagok átküldése, mert az OTYS-t „esetleg 10% feletti alvállalkozónak szánta” a szécsényfalfalui projektnél.⁸⁸

c) A 2012. május 10-i, OTYS-on belül küldött email [IV.2.2. b) pont] kapcsán előadottak

94. A. R. (OTYS) tanúmeghallgatása során előadta⁸⁹, elismeri, hogy az érintett e-mail a pályázathoz szükséges iratokat tartalmazza, valamint emlékszik, hogy átküldte Sz. Cs.-nak (OTYS) de arra nem emlékezett, hogy az ÚT-GARANTOR-nak is továbbküldte volna. Állítása szerint valami véletlen lehetett.

d) A 2012. május 11-i, OTYS által az ÚT-PLUSZ-nak küldött email [IV.2.2. c) pont]

95. A. R. előadta⁹⁰, hogy elismeri, hogy átküldött bizonyos anyagokat K. Sz.-nak (ÚT-PLUSZ), de nem tudja milyen szerepe volt K. Sz.-nak az ajánlatok előkészítésében, nem tudja miért küldte neki az érintett e-mailt.
96. K. Sz. előadta, hogy férje (K. I.) révén ismeri A. R.-ot, de nem tudja az érintett e-mailt miért küldte neki A. R. és azt sem, hogy miért lett továbbküldve az ÚT-GARANTOR-nak. Előadta, hogy K. I. is a K. Sz. nevére szóló e-mailt használja, illetve a férje az I-Phone-jához is hozzáfér⁹¹. Ezen állítását K. I. is megerősítette.⁹²
97. K. I. szerint véletlenül küldte el az érintett e-mailt az OTYS az ÚT-PLUSZ-nak⁹³ és nem tudja, hogy azt miért küldték tovább, de álláspontja szerint is érdekes, hogy miért küldték tovább tizenhárom nappal később. Hozzáteszi, hogy sokszor kért árajánlatot az ÚT-PLUSZ az OTYS-től, akivel szakmai kapcsolatuk volt, előadta, hogy A. R.-ot jól ismeri, szoktak egymástól gépeket bérelni, mert az ÚT-PLUSZ inkább földmunkával az OTYS pedig aszfaltozással foglalkozik.

e) A 2012. május 23-i, ÚT-PLUSZ ÚT-GARANTOR-nak küldött emailje [IV.2.2. d) pont] kapcsán előadottak

98. K. Sz., és az I-Phone készülékhez szintén hozzáférő K. I. is úgy nyilatkozott⁹⁴, hogy nem emlékszik, miért küldte tovább az OTYS e-mail-jét az ÚT-GARANTOR részére. Ennek okára az ÚT-GARANTOR ügyvezetője, D. S. sem emlékezett.⁹⁵ K. Sz.-nak nem volt feladata ebben a projektben.

IV.3. A Kisbárcány Község Önkormányzata által „árvíz kár utáni útrekonstrukció” néven [ÉMOP-3.1.2/E-11-2011-0071] kirt közbeszerzési eljárás

99. Kisbárcány Község Önkormányzata 2011. december 28-án közbeszerzési eljárást írt ki az ÉMOP-3.1.2/E-11/2011. azonosító számú támogatási szerződéshez kapcsolódóan, „Árvíz kár utáni útrekonstrukció Kisbárcányban” tárgyban.⁹⁶ A közbeszerzési eljárás lebonyolítását az ajánlatkérő részéről a KRF Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Zrt. végezte.

⁸⁸ Vj/48-59/2013.

⁸⁹ Vj/48-53/2013.

⁹⁰ Vj/48-53/2013.

⁹¹ Vj/48-58/2013.

⁹² Vj/48-72/2013.

⁹³ Vj/48-72/2013.

⁹⁴ Vj/48-58/2013., Vj/48-72/2013.

⁹⁵ Vj/48-59/2013.

⁹⁶ A közbeszerzési eljárás dokumentációját a Vj/48-30/2013. sz. irat tartalmazza.

100. A közbeszerzési eljárás hirdetmény közzététele nélküli eljárás volt, ezért az ajánlati felhívást kizárólag három, az ajánlatkérő által kiválasztott vállalkozás: a RI-ESZT, az ÚT-GARANTOR és az ÚT-PLUSZ részére küldték meg.
101. Az ajánlati felhívás szerint az ajánlatok értékelésének szempontja a legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatás volt.
102. Az ajánlatadás határideje 2012. január 16-a volt. A legalacsonyabb összegű árajánlatot az ÚT-GARANTOR tette, de az az ajánlat is magasabb volt, mint az ajánlati felhívásban megjelölt összeg, az ún. becsült érték, hiszen a vállalkozás a kiíró által becsült 55.593.000 Ft-hoz képest ajánlati árát 57.241.448 Ft értékben határozta meg.
103. Az ajánlatkérő 2012. január 18-án mindhárom ajánlattevőt hiánypótlásra szólította fel, határidőként 2012. január 24-én 15:00 órát megjelölve.
104. Az ÚT-GARANTOR eleget tett a hiánypótlási felhívásnak, a RI-ESZT, valamint az ÚT-PLUSZ azonban nem pótolta a hiánypótlási felhívás körében az ajánlatkérő által jelzett hiányosságokat.
105. Az ajánlatkérő 2012. február 8-i határozata szerint – mivel mindhárom ajánlat összege magasabb volt az ajánlati felhívásban meghatározott összegnél –, a közbeszerzési eljárásról készült összegzést későbbi időpontban küldik meg az ajánlattevők részére, hogy az önkormányzat a projekt megvalósításához szükséges forrást (önrészt) előteremtse.
106. Az ajánlatkérő 2012. március 9-én a RI-ESZT és az ÚT-PLUSZ ajánlatát érvénytelennek minősítette, nyertes ajánlattevőként az ÚT-GARANTOR-t nevezte meg.
107. A Kisbárcány Község Önkormányzata által a projekt finanszírozásához szükséges önrész biztosítása érdekében 2012. március 9-én kérelemmel fordult a Nemzeti Horizont Alapítványhoz. A kérelem 7.000.000 Ft összegű támogatásra vonatkozott.
108. Az ÚT-GARANTOR és az önkormányzat között 2012. március 19-én jött létre vállalkozási szerződés, az ÚT-GARANTOR ajánlatában megjelölt értékben.
109. A Nemzeti Horizont Alapítvány a kérelemben igényelt támogatásról a 2012. március 22-i kuratóriumi ülésén határozott, amely alapján az Alapítvány és az önkormányzat 2012. március 22-én Támogatási szerződést kötött.
110. 2012. március 26-án Támogatási szerződést írt alá a Nemzeti Horizont Alapítvány és az ÚT-PLUSZ. A Támogatási szerződés rögzíti, hogy „az Alapítvány a közhasznúági tevékenységének körében a települési önkormányzatok beruházásainak a megvalósítását támogatja”. A szerződés aláírásával az ÚT-PLUSZ kötelezettséget vállalt arra, hogy az Alapítványt 7.000.000 Ft összegű támogatásban részesíti. A Támogatási szerződés nem rendelkezik arról, hogy az Alapítvány pontosan melyik önkormányzati beruházás támogatására fordítja az ÚT-PLUSZ által befizetett összeget. A Támogatási szerződés szerint, az Alapítvány támogatás 1,5 %-át működési költségeinek fedezésére használja fel.
111. Az ÚT-GARANTOR alvállalkozóként bevonta a teljesítésbe az ÚT-PLUSZ-t, 6.917.000 Ft értékben. Az ezzel kapcsolatos megbeszélések azonban a rendelkezésre álló adatok szerint szintén az ajánlatadás lezárulását követően, 2012 áprilisában kezdődtek el. Az alvállalkozói szerződést a két fél 2012. április 16-án kötötte meg.
112. A Nemzeti Horizont Alapítvány az ÚT-PLUSZ befizetéseit még a befizetés napján, legkésőbb pedig az azt követő napon szinte teljes egészében továbbutalta Kisbárcány Község Önkormányzata felé, esetenként felszámítva 1,5 % működési költséget. Felmerült ezért, hogy valójában az ÚT-PLUSZ a kisbárcányi projekt megvalósulását támogatta az Alapítványon keresztül. Az ÚT-PLUSZ-tól az Alapítványon keresztül kapott pénzt az önkormányzat a kisbárcányi projekt nyertese, az ÚT-GARANTOR felé utalta tovább.

113. E. L. polgármester szerint az önkormányzat már akkor felvette a kapcsolatot az Alapítvánnyal, amikor az ajánlati felhívást megküldték a vállalkozásoknak, illetve C. L. alapítványi elnök már „jó félévvel korábban” megígérte, hogy támogatja az önkormányzatot az Alapítványon keresztül. C. L. nyilatkozata szerint azonban „valószínűleg” februárban-márciusban tárgyaltak az önkormányzattal az alapítványi támogatással kapcsolatban. E. L. elmondta továbbá, hogy nem volt tudomása arról, hogy az ÚT-PLUSZ szerződött az Alapítvánnyal, az alapítvány működését nem ismerte. Az Alapítványtól részletekben kapott pénzt, az önkormányzat továbbította az ÚT-GARANTOR-nak, a munka előrehaladásával együtt kibocsátott számlák törlesztésére.
114. Az Alapítvány elnöke, C. L. ügyfélkénti meghallgatásán tagadta, hogy az ÚT-PLUSZ a kisbárányi projektet támogatta volna. Elmondása szerint a támogatói adomány nem célzott, nem rögzíti az alapítvány, hogy az melyik projektre szól. Ha jelezné a befizető, hogy egy adott projektben dolgozik, akkor pedig a támogató szerződés tartalmazná, hogy arra az adott projektre nem fizethet ki az alapítvány támogatást. Az alapítvány csak a fővállalkozó személyével van tisztában, azzal nem, hogy kik az alvállalkozók.
115. K. I., az ÚT-PLUSZ alkalmazottja elmondta, hogy a Nemzeti Horizont Alapítvánnyal azért léptek kapcsolatba, hogy az abban az évben magas árbevételre tekintettel csökkenteni tudják az adóteher mértékét. Nem emlékezett arra, hogy a befizetett összegek nagysága és időpontja mihez igazodott, talán az alapítvány jelezte, hogy szükség van a pénzre, és ők, ha tudtak, utaltak. Nem tudott magyarázatot adni arra, hogy a szerződéskötés időben egybeesett a kisbárányi önkormányzat és az alapítvány közötti szerződéssel. Elmondása szerint nem tudhatta, hogy az Alapítvány miért és melyik önkormányzatnak utalta tovább az ÚT-PLUSZ által befizetett összegeket.

IV.4. Egyéb, a vizsgálat tárgyát képező projektek

116. A vizsgálatindító végzés tanúsága szerint jelen eljárás tárgya az ÉMOP keretében 2010-től kiírt rekonstrukciós és egyéb építési munkák elvégzésére kiírt közbeszerzési eljárások vizsgálata. A IV.1.-IV.3. pontokban ismertetett közbeszerzési eljárásokon kívül a vizsgálat három olyan, e körbe tartozó közbeszerzési eljárást azonosított, amelyeken az eljárás alá vontak – a Nemzeti Horizont Alapítvány kivételével – ajánlattevőként részt vettek. E közbeszerzési eljárások:
- a Karancsberény Község Önkormányzata által „Település rekonstrukció az árvíz sújtotta Karancsberény Községben” elnevezéssel [ÉMOP-3.1.2/E-11-2011-0077] kiírt közbeszerzési eljárás,
 - a Nógrádsipek Község Önkormányzata által „Nógrádsipek árvíz sújtotta település rekonstrukciós fejlesztése” elnevezéssel kiírt [ÉMOP-3.1.2/E-11-2011-0041] közbeszerzési eljárás és
 - a Mihálygerge Község Önkormányzata által ÉMOP-3.1.2/E-11-2011-0006 azonosítószámú projekt megvalósítására kiírt közbeszerzési eljárás.
117. A karancsbercsényi eljáráson az OTYS, a RI-ESZT és az ÚT-GARANTOR, a nógrádsipeki eljárásban a RI-ESZT, az Ú-Garantor és az ÚT-PLUSZ, a mihálygergei eljáráson pedig az OTYS, az ÚT-GARANTOR és az ÚT-PLUSZ indultak ajánlattevőként.
118. A vizsgálat nem azonosított olyan bizonyítékot, amely az eljárás alá vontak Tpv-t-be ütköző magatartását egyértelműen alátámasztotta volna.

V.

Eljárás alá vontak észrevételei

V.1. Kristály-Vár

119. A Kristály-Vár tárgyalás tartását nem kérte, azonban az eljáró versenytanács előzetes álláspontjára tett észrevételében kifejtette, hogy nem ért egyet az előzetes álláspont megállapításaival.⁹⁷ Elsődlegesen kérte az eljárás vele szembeni megszüntetését; másodlagosan kérte, hogy az eljáró versenytanács vele szemben ne bírságot szabjon ki, hanem enyhébb fokú szankciót alkalmazzon, mivel a közbeszerzésekből eredően semmilyen jövedelemre, bevételre nem tett szert és a társaság családi vállalkozás, így a bírság kiszabása gazdaságilag ellehetetleníti és a család megélhetése is ellehetetlenül; harmadlagosan pedig részletfizetési kérelmet terjesztett elő.
120. Rámutatott, hogy az eljárás alá vontak közül sem az ÚT-GARANTOR-t, sem az ÚT-PLUSZ-t, sem a Nemzeti Horizont Alapítványt nem ismerte. Az OTYS egy vezetőjét ugyan ismerte, azonban ezen társasággal együttműködést nem folytatott.
121. Kiemelte, a nagylóci közbeszerzési eljárás tárgyában ajánlattételre felkérést kapott, mely megkeresésre tekintettel nyújtotta be ajánlatát, az ajánlatának nem volt az a célja és nem arra irányult, hogy fedőajánlat legyen. Előadta, hogy nem volt ismerete arról, hogy mely gazdasági társaságokat kértek fel ajánlattételre. Elmondta, hogy az OTYS e projekt kapcsán az alvállalkozója lett volna, és ennek érdekében segített ajánlatát elkészíteni. A Kristály-Vár nem tudta, hogy az OTYS e közreműködése jogszabály rendelkezése folytán kizárt és tiltott, mivel az OTYS maga is ajánlattevő.
122. Hangsúlyozta, hogy a Kristály-Vár nem útépítéssel foglalkozik elsődlegesen, annak ellenére, hogy építőipari kivitelezési tevékenységből származó jövedelem képezi árbevételének jelentős részét. Éppen erre tekintettel fogadta el az OTYS-t alvállalkozóként, és állapotodott meg vele abban, hogy közreműködik az ajánlat elkészítésében. E körben a Kristály-Vár tévedésben volt. A Kristály-Vár önmagában alvállalkozó igénybevétele nélkül az ajánlati felhívásban foglalt munkát elvégezni nem tudta volna. Így nem tartja helytállónak az előzetes álláspont azon megállapítását, hogy a Kristály-Vár a nagylóci projektben fedőajánlatot nyújtott be. A GVH a kutatás során semmilyen olyan iratot nem foglalt le, amely azt támasztotta volna alá, hogy az OTYS és a Kristály-Vár között bármilyen kommunikáció, egyeztetés lett volna az ajánlat benyújtást megelőzően vagy azt követően.
123. Határozott álláspontja szerint nyomatékosan kell értékelni azt a körülményt, hogy a Kristály-Vár ajánlatát érvénytelennek nyilvánították.
124. Vitatja, hogy az eljárás alá vontak tevékenysége árrögzítő kőkemény kartellnek minősülne, az eljárás alá vontak tevékenysége azt eredményezte, hogy „az árak versenyzői szintnél magasabb szinten való rögzítésére” került sor. A GVH ugyanis nem vizsgálta azt, és arra vonatkozóan az előzetes álláspont sem tér ki, hogy a közbeszerzéssel érintett munkáknak mi lett volna a szakértői bizonyítással alátámasztottan a reális ellenértéke, és amennyiben a reális ellenérték eltért volna az OTYS ajánlatától, úgy ez az eltérés mekkora mértékű lett volna. Így a kőkemény kartell megvalósulása nem bizonyított.
125. Vitatja azt is, hogy az eljárás alá vontak magatartása piacfelosztás lett volna, mivel állítása szerint semmilyen módon nem részesült a munkában, és nem felel meg a valóságnak, hogy társaságok piaci részesedése az adott pályázat vonatkozásában 100%-os lett volna, ugyanis bárki tudhatott a közbeszerzésről, és nyújthatott be ajánlatot attól függetlenül, hogy meghívásos eljárásra került sor.

⁹⁷ Vj/48-119/2013.

V.2. Nemzeti Horizont Alapítvány

126. A Nemzeti Horizont Alapítvány az előzetes álláspontra tett beadványában kifejtette, hogy az előzetes álláspont rá vonatkozó részeit tudomásul veszik, tárgyalás tartását nem kérte, így azon nem jelent meg.

V.3. OTYS

127. Az OTYS az előzetes álláspontra tett észrevételében⁹⁸ és a tárgyaláson⁹⁹ kifejtette, hogy az előzetes álláspont szerinti tényállást nem tekinti teljes körűen feltártnak és elfogadhatónak, miként az abból levont következtetéseket sem. Elsődlegesen – törvénysértés hiányában – az eljárás megszüntetését, másodlagosan a bírság kiszabásának mellőzését, harmadlagosan pedig bírság kiszabása esetén enyhébb pontozási arányok megállapítását.
128. Kifejtette, hogy az eljárásban meghallgatott felek és tanúk nyilatkozatai egyértelműen arra utalnak, hogy az eljárás alá vontak nem állapodtak meg (még ráutaló magatartással sem) az ajánlataik bármilyen részbeni vagy egészbeni összehangolásában, a piac felosztására irányuló vagy az árat torzító, befolyásoló elemekben. E körben tárgyalásokat nem folytattak, egyeztetést nem tartottak. Ezek hiányában értelemszerűen akarategyezés nem állt fenn sem a nagylóci, sem a szécsényfelfalui projektekkel összefüggésben.
129. Az OTYS a nagylóci projekt kapcsán kifejtette, hogy e projekt kapcsán az eljáró versenytanács alapvetően az A. R. pendrive-ján található bizonyítékokra kívánja alapítani a jogsértést, holott az eljárás során tett nyilatkozatok az egyeztetés tényét nem támasztják alá. A nyilatkozatokat és az irati bizonyítékokat ütköztetni kellene egymással. E körben fontosnak tartja kiemelni, hogy az ajánlatkérő rendszerint a náluk érdeklődő cégeket hívja meg a közbeszerzésre. Az OTYS nem tudott arról, hogy kiket hívott meg az ajánlatkérő és összességében hány ajánlattevő lesz az eljárásban. Tudomása legfeljebb A. R.-nak lehetett arról, hogy kik tehetnek ajánlatot, amennyiben az általa adott szakmai anyagot, értékelést felhasználják, azon esetlegesen módosítást követően változtatnak, saját egyedi feltételeik, pozícióik alapján korrigálnak, s kinek-kinek saját döntése alapján az ajánlatot megteszik, vagy nem. A. R. nagy szakmai tapasztalattal rendelkező elismert szakember, aki a régióban azon kevesek egyike, akinek kiemelkedő tapasztalata van az ajánlati árképzésben, ezért teljes mértékben érthető és indokolt az, hogy idő és kapacitás, teljes körű megalapozott szakmai gyakorlat és ismeret hiányában lévő vállalkozók az ilyen képességekkel, tudással rendelkezőtől kérnek segítséget. A. R. csupán árkalkulációt végzett a Kristály-Vár és az ÚT-GARANTOR részére, nem tényleges árajánlatokat készített el. Az így elkészített árkalkulációs anyagokkal való rendelkezés, felhasználási mód az érintettre tartozott. Egyeztetés e körben nem folyt, és ennek megállapításához közvetlen irati bizonyítékokra lenne szükség. Mind a Kristály-Várnak, mind az ÚT-GARANTOR-nak lehetősége lett volna arra, hogy az OTYS által megküldött árkalkuláción változtasson. Az eljáró versenytanács semmilyen olyan bizonyítékot nem azonosított, amely igazolná, hogy a pályázati anyagok változatlan tartalommal történő benyújtása egyeztetés eredménye lett volna. Véleménye szerint az eljáró versenytanács a pendrive-on található iratokból csak visszakövetkeztet arra, hogy jogsértés történt, de ezt sem az eljárás során tett nyilatkozatok, sem egyéb irati bizonyítékok nem támasztják alá.
130. Objektív, látszólag a jogsértés tényét alátámasztó tényező az, hogy mindhárom vállalkozás azonos napon nyújtotta be az önkormányzathoz az ajánlatát, azonban szerinte ennek objektív oka volt: az ajánlattételi határidő hétfőre esett és ilyenkor gyakori, hogy az ajánlattevők már pénteken benyújtják ajánlataikat annak érdekében, hogy még véletlenül se csússzanak le a hétfői határidőről.
131. A tényállás hiányosságának tartja, hogy az előzetes álláspont nem tesz róla említést, hogy valamennyi ajánlattevő tisztában lehetett azzal, hogy a megrendelőnek relatíve alacsony költségkerete áll

⁹⁸ Vj/48-115/2013.

⁹⁹ Vj/48-120/2013.

rendelkezésre a konkrét projektre, hiszen az nyilvános adat volt. Ez a körülmény indokolja azt, hogy az ajánlattevők árai egyébként hasonlóak, hiszen a projekthez kapcsolódó munkanemek piaci árai között a megvalósíthatóság tekintetében jelentős különbség nem lehetett. A hasonló ajánlatok benyújtásának oka az is, hogy a pályázaton induló cégek beszerzési ajánlatai (ami alapján elkészítik saját árkalkulációjukat) meghatározott körből kerülnek ki, így alapvetően a cégek költségei is hasonlóak.

132. Kifejtette, hogy az árak torzítása mint egyeztetett magatartás szintén nem valósult meg, mivel a nyertes ár a munkák megvalósíthatóságának piaci árszintjét is igen alacsony tartalommal érte el, ezért tudott az OTYS csak minimálisan engedni az ártárgyalás során. Amennyiben ártorzítás bármilyen gyanúja felmerülne, úgy a GVH-nak szakértői bizonyítással kellett volna igazolnia az ártorzítás/elért előny mértékét megvalósíthatósági piaci árhoz viszonyított mértékét. Mivel a benyújtott árajánlatok nyereségtartalma minimális, így még esetleges jogsértés esetén sem mutatható ki áreltérítő hatás.
133. A projekt egyéb körülményeivel kapcsolatban kifejtette, hogy az ajánlattevők által vállalt ajánlati árakban olyan kis (10% alatti) különbség volt, hogy az ajánlattevő ilyen esetben nem volt kötve a legkedvezőbb árajánlatot adó vállalkozás kiválasztásához, bármely, érvényes ajánlatot benyújtó vállalkozást kihirdethette volna nyertesként. Az ajánlati áron kívüli egyéb bírálati szempont a nagylóci projekt kapcsán a jótállási idő hossza volt. Mindkét érvényes árajánlatot benyújtó vállalkozás 24 hónapos generál jótállást vállalt a kiírt munkára. A kiírt projekt egyes részelemei egyébként zömében 6 hónapos jótállással végezhetőek el, de voltak benne olyan elemek is, aminél 3 évnél hosszabb jótállás nyújtása lett volna indokolt. Így figyelembe véve a kiírt projekt műszaki jellemzőit, illetve a projekt alacsony jövedelmezőségét, összességében korrekt, a piaci ésszerűségnek megfelelő ajánlat volt a 24 hónapos generáljótállás vállalása a vállalkozások részéről.
134. A szécsényfelfalui projekttel kapcsolatban kifejtette, hogy az ÚT-GARANTOR szakmai önéletrajzot és referencia listát kért A. R.-tól, ami azért történhetett meg, mert az ÚT-GARANTOR nem tudhatta, hogy az OTYS a meghívottak között szerepel. Állítása szerint az OTYS ezért nem is küldte vissza az ÚT-GARANTOR-nak a kitöltött anyagot. Ezért nem volt semmilyen befolyásoló tényező a pályázat lefolyásával kapcsolatban.
135. Az adott email azért került továbbításra, mert abban az időszakban az OTYS-nál dolgozó – szakmailag felkészületlen – kolléganő hozzáfért a nyilvános email-címekhez és hibából küldhette el az e-mailt, ami egyébként több más esetben is előfordult. Az nem igazolt, hogy az e-mailt A. R. küldte el. Kiemelte, hogy a cégvezetők nevével jelzett email címek az adminisztrátorok, irodai dolgozók által hozzáférhetőek, és nyilvánosak. A cégvezetők leveleit az irodában dolgozók kezelik – esetenként utasítást kérve, más esetekben a cégnél fellelhető sablon formanyomtatványokat maguk kezelik, s továbbítják.
136. Az OTYS rámutatott, hogy nem nyert a szécsényfelfalui projekten, ennek ellenére árajánlata is csak igen csekély hasznú, alacsony piaci árnak számított, így e projekt esetében nem mutatható fel ártorzító cél, szándék, különösképpen hatás.
137. Összességében kiemelte, hogy nem jött létre megállapodás az eljárás alá vontak között a Tptv. 11. §-a szerinti formában, azonban ha bármilyen egyeztetés is lett volna köztük, az nem az árak egyeztetésére, közvetlen vagy közvetett meghatározására, vagy a piac versenytársak által történő felosztására vonatkozott. Ez egyértelmű abból adódóan, hogy az ajánlattevők közvetlenül egymásról nem tudtak.
138. Utalt rá, hogy ártorzító hatású megállapodás nem bizonyított és már csak azért sem jöhetett létre a felek között, mert a vállalt árak minimális nyereséget tartalmaztak, reális árak voltak.
139. Véleménye szerint piacfelosztás sem állapítható meg, mert meghívásos eljárásokról volt szó, ahol minden meghívott szabadon dönthetett arról, hogy a meghívást követően indul-e ajánlattevőként, így még esetlegesen szándékkal sem kerülhetett sor a közbeszerzési eljárás felosztására. Mitöbb, az

ajánlatkérő a beérkezett árajánlatokbeli minimális árkülönbségek miatt nem volt kötve ahhoz, hogy a legkedvezőbb ajánlatot benyújtó vállalkozást hirdesse ki nyertesként, ami szintén az egyeztetés ellen szóló körülmény.

140. Az OTYS hivatkozott arra, hogy amennyiben az eljáró versenytanács jogsértést kíván megállapítani, a jogsértő magatartás a Tpt. 17. §-a alapján egyedileg mentesíthető, mert az egyedi mentesítés feltételei közül legalább háromnak megfelel az alábbiak okán:
- a verseny nem volt kizárva;
 - az ajánlattevő dönthetett volna úgy is, hogy nem a legalacsonyabb ajánlatot benyújtó vállalkozással köt szerződést;
 - a szerződéses árak alacsony árak voltak, így nincs eredménye a feltételezett összejátszásnak.
141. Az OTYS a kiszabandó bírság körében kérte, hogy az eljáró versenytanács az előzetes álláspontban foglaltakhoz képest enyhébb súlyozási arányokat állapítson meg. Különösen az alábbi szempontokat emelt ki e körben:
- Véleménye szerint nem állja meg a helyét az az állítás, hogy a felek piaci részesedése az adott meghívásos pályázatok vonatkozásában 100 százalékos volt, mivel bárki más személyt is meghívhatott volna az ajánlatkérő, az mindenki számára a meghívástól függetlenül is nyilvános volt.
 - Kérte figyelembe venni, hogy az OTYS a határozathozatalt megelőző 5 évben nem követett el jogsértést, jelenleg is jogkövető magatartást tanúsít.
 - Nyomós körülményként kérte értékelni, hogy a vállalkozás egy olyan hátrányos helyzetű régióban működik életképesen, ahol különösen nehéz a vállalkozások helyzete. Olyan bírság kiszabását tartja így indokoltnak, amely a vállalkozás működőképességét nem érinti.
 - Kifejtette, hogy a közbeszerzés célja az, hogy az eljárásban bárki részt vehessen, s az ajánlatkérő szempontjából a megrendelt munka teljes körűen szakszerűen elvégzésre kerüljön, a lehető legkedvezőbb piaci árnak megfelelő ellenérték fejében. Ez a tárgyi esetben mindkét projekt vonatkozásában megvalósult, hiszen mindkét esetben a nyertes ajánlat szerinti ár a műszaki tartalomhoz kapcsolódó alacsony árak minősült, s a megrendelő részére a munkák teljes körűen el lettek végezve. Véleménye szerint így a megrendelő gazdasági célja és ebből adódóan a közpénz felhasználása teljes körűen elérte célját és társadalmi rendeltetését, így e tekintetben súlyosbító körülmény nem állhat fenn.
 - Kérte az együttműködés körében figyelembe venni, hogy az OTYS a jogszabályban előírtakhoz képest együttműködőbben viselkedett az eljárás során (pl. A. R. elismerte, hogy a lefoglalt pendrive az ő tulajdona).

V.4. ÚT-GARANTOR

142. Az ÚT-GARANTOR nem kérte tárgyalás tartását. Az előzetes álláspontra tett észrevételében¹⁰⁰ kifejtette, hogy az előzetes álláspont állításaival nem ért egyet.
143. Az ÚT-GARANTOR folyamatosan figyeli és jelen van a környékbéli közbeszerzésekben, így nagylóci önkormányzattól is kapott meghívást, amit nem akart visszautasítani. Kapacitása azonban nem volt elegendő, és így felkérte az OTYS-t, hogy adjon árajánlatot és pár dokumentumot készítsen el a pályázatához. Minderre csak azért került sor, mert nem szeretett volna a közbeszerzésből teljes

¹⁰⁰ Vj/48-114/2013.

mértékben kihátrálni, mivel attól tartott, hogy ez a későbbi felkérésüket befolyásolni fogja. Árcsökkentést azonban nem tudott már vállalni, mivel árai így is nagyon alacsonyak voltak.

144. A szécsényfelfalui projekttel kapcsolatban előadta, hogy erőforrásnyújtó anyagokat kért az OTYS-tól, azonban mivel a kért anyagok nem jöttek meg, így másként odották meg a pályázást.
145. Hangsúlyozta, hogy egyeztetést a pályázatokkal kapcsolatban nem folytatott, és a nyertes pályázati árai sem voltak magasak.
146. Anyagi helyzete kapcsán előadta, hogy a társaságnak hitelei vannak, amelyek fizetése jelentős nehézséggel jár. A társaság székhelye az elhelyezkedés szempontjából leghátrányosabb térségben van. Az, hogy az ÚT-GARANTOR tud-e tovább működni nem csak saját, ha több család megélhetését is érinti. Kérte a bírság megállapításánál figyelembe venni, hogy a kiszabott bírság megfizetése eldöntheti a vállalkozás sorsát és egyben az ott dolgozók és családtagjaik jövőjét is.

V.5. ÚT-PLUSZ

147. Az eljáró versenytanács előzetes álláspontjára nem tett észrevételt és a tárgyaláson sem jelent meg az ÚT-PLUSZ.

VI.

Jogi háttér

148. A Tpvt. 1. §-a szerint a törvény hatálya kiterjed a természetes és a jogi személynek, valamint a jogi személyiség nélküli gazdasági társaságnak - ideértve a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepét is a VI. fejezetben szabályozott magatartások kivételével (a továbbiakban az előzőek együtt: vállalkozás) a Magyar Köztársaság területén tanúsított piaci magatartására, kivéve, ha törvény eltérően rendelkezik.
149. A Tpvt. 11. §-a szerint tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások társadalmi szervezetének, a köztestületnek, az egyesülésnek és más hasonló szervezetnek a döntése (a továbbiakban együtt: megállapodás), amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki. Nem minősül ilyennek a megállapodás, ha egymástól nem független vállalkozások között jön létre. Ez a tilalom vonatkozik különösen:
- a) a vételi vagy az eladási árak, valamint az egyéb üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett meghatározására;
 - d) a piac felosztására, az értékesítésből történő kizárásra, az értékesítési lehetőségek közötti választás korlátozására.
150. A Tpvt. 13. §-a értelmében nem esik a tilalom alá a megállapodás, ha csekély jelentőségű. Csekély jelentőségű a megállapodás, ha a megállapodást kötő feleknek és az azoktól nem független vállalkozásoknak az együttes részesedése az érintett piacon a tíz százalékot nem haladja meg, kivéve, ha az
- a) a vételi vagy az eladási árak versenytársak közötti közvetlen vagy közvetett meghatározására, vagy
 - b) a piac versenytársak által történő felosztására vonatkozik.
151. A Tpvt. 17. §-a szerint mentesül a 11. §-ban foglalt tilalom alól a megállapodás, ha

- a) az hozzájárul a termelés vagy a forgalmazás ésszerűbb megszervezéséhez, vagy a műszaki vagy a gazdasági fejlődés előmozdításához, vagy a környezetvédelmi helyzet vagy a versenyképesség javulásához;
 - b) a megállapodásból származó előnyök méltányos része a fogyasztóhoz, illetve az üzletfélhez jut;
 - c) a gazdasági verseny velejáró korlátozása vagy kizárása a gazdaságilag indokolt közös célok eléréséhez szükséges mértéket nem haladja meg; és
 - d) nem teszi lehetővé az érintett áruk jelentős részével kapcsolatban a verseny kizárását.
152. A Tpvt. 20. §-a szerint annak bizonyítása, hogy a megállapodás a tilalom alól a 16. § vagy a 17. § alapján mentesül, azt terheli, aki a mentesülésre hivatkozik.
153. A Tpvt. 44. §-a szerint a versenyfelügyeleti eljárásra - e törvény eltérő rendelkezése hiányában - a Ket. rendelkezéseit kell alkalmazni a Ket. 15. § (4) bekezdése, 18. §-a, 29. § (3)-(12) bekezdése, 30. § a) és b) pontja, 31. § (1) bekezdés j) pontja, 33/A. §-a, 33/B. §-a, 38. §-a, 43. § (6a) bekezdése, 46. § (2) bekezdése, 47. §-a, 51. § (1) és (5) bekezdése, 61. § (1) bekezdése, 70. §-a, 71. § (7) bekezdése, 74. § (2)-(5) bekezdése, 88. §-a, 88/A. §-a, 91. §-a, 93. §-a, 94. §-a, 94/A. §-a, 109. § (2) bekezdése, 116. §-a, 127. § (1)-(5) és (7) bekezdése, 128. § (1) és (3) bekezdése, 130. §-a, valamint 134. § b) és c) pontja kivételével.
154. Az eljáró versenytanács a versenyfelügyeleti eljárás érdemét érintően többek között a következő döntéseket hozhatja:
- A Ket. 31.§-a (1) bekezdésének e) pontja szerint a hatóság az eljárást megszünteti, ha az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn.
 - A Ket. 31. §-a (1) bekezdésének i) pontja szerint a hatóság az eljárást megszünteti, ha hivatalból eljárásban a tényállás a határozat meghozatalához szükséges mértékben nem volt tisztázható, és további eljárási cselekménytől sem várható eredmény.
 - A Tpvt. 77. § (1) bekezdésének d) pontja értelmében az eljáró versenytanács megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését.
155. Az eljáró versenytanács a Tpvt. 78. §-a alapján bírságot szabhat ki azzal szemben, aki e törvény rendelkezéseit megsérti. A Tpvt. 78. § (1) bekezdése alapján a bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak – a határozatban azonosított – vállalkozás-csoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A Tpvt. 78. § (3) bekezdése alapján a bírság összegét az eset összes körülményeire – így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására – tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.
156. A Tpvt. 82. §-ának (1) bekezdése szerint az eljáró versenytanácsnak a versenyfelügyeleti eljárás során hozott végzése ellen külön jogorvoslatnak csak akkor van helye, ha azt a Ket. vagy e törvény megengedi. A Ket. 98. §-a (3) bekezdésének c) pontja szerint önálló fellebbezésnek van helye az eljárást megszüntető végzés ellen.
157. A Tpvt. 83. §-ának (1) bekezdése értelmében a versenyfelügyeleti eljárásban hozott határozattal szemben nincs helye fellebbezésnek, annak bírósági felülvizsgálata kérhető.

VII.

Jogi értékelés keretei

158. Az eljáró versenytanács elsőként általános jelleggel ismerteti a jogi értékelés kereteit, mely során – bár a jelen eljárás csak magyar jogalapon folyik – számos esetben hivatkozik az uniós állandó ítélkezési gyakorlatra, tekintettel arra, hogy következetes gyakorlata értelmében azokat – a magyar és uniós versenyjogi normák nagyfokú harmonizációja okán – a Tptv. alkalmazása során is irányadónak tekinti.¹⁰¹

VII.1. A versenykorlátozó megállapodás és összehangolt magatartás tilalma

159. Versenyjogi szempontból nem akkor jön létre egy, a Tptv. 11. §-ába ütköző megállapodás, ha azt a szerződő felek a polgári jogi vagy társasági jogi alapon érvényesen aláírják, hanem akkor, amikor a megállapodásban rögzítettek vonatkozóan a felek közötti akarategyezség megállapítható. A versenyjogi értelemben tiltott megállapodáshoz nem szükséges feltétel az, hogy az polgári jogi vagy társasági jogi értelemben érvényes legyen, illetve az sem, hogy az bármilyen írásbeli formát öltson. Szükséges és egyben elegendő feltétel, ha az érintett felek akarategyezsége megállapítható vagy a felek megállapodásra utaló magatartást tanúsítanak.
160. A bírói gyakorlat szerint „*az a körülmény, hogy a közös akaratelhatározás, ajánlás, vagy netán más elnevezéssel jelenik meg, nem tekinthető lényegi elemnek. Amennyiben ugyanis a szándékegység bármilyen névvel illetett kinyilvánítása révén képes hatni a gazdasági versenyre, úgy a konkrét formai megnevezés már jelentőség nélküli.*”¹⁰²
161. Mindebből az is következik, hogy a vállalkozások akarategyezségének megnyilvánulása függetlenül annak írott vagy szóbeli formájától, az azt tartalmazó dokumentum vagy találkozó elnevezésétől, versenyjogi értelemben megállapodásnak minősül.
162. Az Elsőfokú Bíróság¹⁰³ hangsúlyozta ahhoz, hogy egy vállalkozások közötti megállapodás az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdésének (korábban EKSz. 81. cikk (1) bekezdés) hatálya alá tartozzon, elegendő a vállalkozások közös szándékának kifejezése, amely arra vonatkozik, hogy a piacon egy bizonyos módon viselkedjenek az árak és az eladási volumenek meghatározása céljából.
163. A versenyjog nemcsak a megállapodás révén, hanem az összehangolt magatartással megvalósuló versenykorlátozásokat is tiltja annak érdekében, hogy a versenykorlátozás tilalma a megállapodás szintjét (és formáját) el nem érő, de ugyanúgy tudatos versenykorlátozást magában hordozó összehangolt vagy egyeztetett magatartásokra is kiterjedjen. A versenyjog így tilalmazza a vállalkozások közötti koordináció azon fokát is, amely ugyan nem éri el a megállapodás szintjét, de a gyakorlatban a vállalkozások versenyt veszélyeztető kooperációját jelenti, a vállalkozások közötti együttműködés olyan formáját, amely a verseny, a verseny kockázatainak (azok egy részének) helyébe lép (szándékozik lépni).
164. A versenyjogi gyakorlat szerint „*a vállalkozások magatartása egymástól való függetlenségének követelménye kizár minden olyan közvetlen vagy közvetett kapcsolatot a piaci szereplők között, amelynek célja vagy hatása a versenytársak piaci magatartásának befolyásolása, vagy a saját maga által követendő magatartás feltárása a versenytársak előtt. A kartellmagatartások (megállapodás, összehangolt magatartás, döntés) az egyeztetés révén kizárják a piaci magatartással kapcsolatos*

¹⁰¹ Az eljáró versenytanács ezen értelmezését támasztja alá az Európai Bíróság C-32/11. számú, Allianz Hungária Biztosító Zrt. és társai kontra Gazdasági Versenyhivatal ügyben 2013. március 14-én hozott ítéletének 15. pontja is.

¹⁰² A Fővárosi Bíróság 2.K. 36.444/2000/6. sz. ítélete a Vj-97/2000. sz. ügyben.

¹⁰³ T-12/89 Solvay and Cie SA vs. Commission [1992] ECR II-00907, para 3-4

bizonytalanságot. Így a vállalkozások közötti kapcsolatfelvétel célja, vagy hatása, a vállalkozások piacon tanúsított magatartásának összehangolása, kizárja a vállalkozások által követett magatartások autonóm, egymástól függetlenül tanúsított, spontán, párhuzamos jellegének a megállapíthatóságát. Összehangolt magatartásnak minősül, ha egy bizonyos magatartás tanúsítása előtt az érintett vállalkozások közvetlen találkozási szerveznek, azon részt vesznek, és ott a közbeszerzési eljárás során tanúsított magatartások lehetséges módosatairól tárgyalnak és megállapodnak, mint a perbeli esetben is. Ez ugyanis lehetővé teszi, hogy a versenytársak által követendő magatartás számításba vételével határozzák meg piaci magatartásukat, így hozott döntéseik függetlennek és spontánnak nem tekinthetők. Az eljárás alá vontak tekintetében a közöttük lévő megbeszélések, illetőleg megállapodások tartalma és az annak eredményeként kialakított és követett, a közbeszerzési eljárással összefüggésben tanúsított magatartás önmagában elengedő volt a Tpv. 11. §-ába ütköző jogsértés megállapításához.”¹⁰⁴

165. Az összehangolt magatartás természeténél fogva nem tartalmazza a megállapodás minden egyes elemét, de például ilyennek minősülhet a résztvevők magatartásában megnyilvánuló koordináció. Az összehangolt magatartás így, mint a vállalkozások közötti koordináció a vállalkozások versenyből fakadó kockázatainak elkerülése, illetőleg kezelhetővé tétele érdekében juttatja szerephez a vállalkozások gyakorlati együttműködését.
166. A vállalkozások összehangolt magatartása olyan a vállalkozások közötti együttműködés formájában is elképzelhető, amely nem éri el a megállapodás szintjét.
167. Az összehangolt magatartást tanúsító vállalkozások adott esetben nem nyilvánítják ki közös akarukat, azonban tetten érhető a tevékenységük közötti koordináció.¹⁰⁵
168. Mindazonáltal a joggyakorlat tükrében megállapítható, hogy a vállalkozások közötti együttműködésnek, összejátszásnak, magatartásaik összehangolásának számtalan formája és intenzitása lehetséges. Ennek megfelelően a vállalkozások jogsértést követnek el (összehangolt magatartást tanúsítanak), ha egy olyan, a jövőbeni piaci magatartással kapcsolatos bizonytalanság helyébe lépő mechanizmusban vesznek részt, amely szükségszerűen magában rejti azt, hogy mindegyik vállalkozás jövőbeni piaci magatartásának kialakítása során figyelembe veheti a versenytársaktól kapott információkat.
169. A versenyjogi értékelés kapcsán leszögezendő, a vállalkozások közötti megállapodások, összehangolt magatartások versenyjogi megítélésének kiindulópontja azon követelmény, hogy a vállalkozások piaci döntéseiket önállóan hozzák meg, mellőzve a versenytársaikkal akarategységben tanúsított piaci magatartást. A piaci szereplőknek saját maguknak, önállóan kell kialakítaniuk a piacon általuk alkalmazott politikát, követett magatartást, s ez az elvárás megátol minden közvetlen vagy közvetett kapcsolatot az egymástól független piaci szereplők között.

VII.2. A versenykorlátozó cél illetve hatás

170. Egy megállapodás vagy összehangolt magatartás versenykorlátozó célúnak minősül, amennyiben jellege alapján a verseny korlátozására alkalmas. Mind magyar, mind az európai joggyakorlat szerint nem szükséges megvizsgálni a megállapodás, illetve az összehangolt magatartás versenyre gyakorolt tényleges vagy potenciális hatásait, amennyiben a versenykorlátozó cél bizonyítást nyert.
171. A Tpv. 11. §-a három, egymástól külön választható magatartást rögzít olyanként, amely alapja lehet versenyjogi jogsértés megállapításának. A Tpv. 11. § (1) bekezdése értelmében „tilos az a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza (első magatartás), vagy ilyen hatást fejthet ki

¹⁰⁴ A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.798/2006/7. sz. ítélete a Vj-74/2004. sz. ügyben.

¹⁰⁵ C-48/69 Imperial Chemical Industries Ltd. vs. Commission [1972] ECR 00619

(második magatartás), illetve fejt ki (harmadik magatartás). A törvény tehát egyaránt jogellenesnek minősíti a versenykorlátozás célzatát, az arra való alkalmasságot vagyis a potenciális hatást, illetve a tényleges hatást is. Amennyiben a versenyfelügyeleti eljárás során megállapítást nyert, hogy a gazdasági szereplők megállapodtak, és ez a megállapodás a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását akár csak célozza is, már megvalósul a versenyjogi jogsértés. Éppen ezért, [...] a jogsértés megállapításához a megállapodás tényleges piaci hatásának vizsgálata szükségtelen volt. Nem a jogsértés megállapítására, hanem esetleg a szankció, így a bírság mértékének megállapítására tartozó kérdés lehet az, hogy a versenytorzító célú, vagy erre alkalmas megállapodás konkrétan ki is fejtett-e ilyen hatást.”¹⁰⁶

172. A versenyjogi gyakorlat szerint amennyiben a versenyellenes cél megállapítható, a jogsértés megállapításának nem feltétele annak vizsgálata, hogy a felek a megállapodásban foglaltaknak megfelelően cselekedtek-e. A Tptv. 11. §-ának helyes értelmezése szerint „a jogsértés megállapítása szempontjából nincs relevanciája annak, hogy a versenykorlátozó célú megállapodás ténylegesen kifejti-e a piacon ezen hatását, ugyanis a jogsértés abban az esetben is megvalósul, ha valamely megállapodás lehetőséget biztosít, vagyis alkalmas a versenykorlátozó hatás kifejtésére. Ebből következően nem terhelte a versenyhatóságot azon kötelezettség, vagy vizsgálat tárgyává tegye, hogy a szerződéses kikötés alkalmas-e arra, hogy a teljes releváns piacon értékelhető módon fejtsen ki versenykorlátozó hatást; így e tekintetben indokolási kötelezettség sem terhelte.”¹⁰⁷
173. A Versenytanács Vj-3/2008. számú ügyben hozott elvi jelentőségű döntése¹⁰⁸ szerint a joggyakorlat alapján versenykorlátozás a célja az olyan magatartásnak, amely természeténél fogva magában hordozza a versenykorlátozás lehetőségét. Ilyen magatartásnak minősül például az árrögzítés, a piacfelosztás vagy a kibocsátás korlátozása, hiszen ezen magatartások az erőforrások nem megfelelő elosztását eredményezik és csökkentik a fogyasztói jólétet.¹⁰⁹

VII.3. A versenyeztetés során tanúsított összejátszás

174. A versenyjogi gyakorlat szerint az egymással a közbeszerzési pályázaton versenyben lévő vállalkozások között tilos a kapcsolatfelvétel, ha az nem konzorcium létrehozását és nem alvállalkozói munka elosztását célozza. A vállalkozások magatartásának egymástól való függetlenségének követelménye ugyanis kizár minden olyan közvetlen vagy közvetett kapcsolatot a piaci szereplők között, amelynek célja vagy hatása a versenytársak piaci magatartásának befolyásolása vagy a saját maga által követendő magatartás feltárása a versenytársak előtt. A közbeszerzési eljárás alapvető célja a közpénzek ésszerű felhasználása, átláthatóságának és széles körű nyilvános ellenőrizhetőségének megteremtése, továbbá a közbeszerzések során a verseny tisztaságának biztosítása. Ezt a törekvést alapvetően sérti, ha a versenytárs vállalkozások megállapodásukkal tovább csökkentik a verseny kockázatát ezen a sajátos piacon (ahol már a törvényi szabályozás miatt is korlátozottabb a verseny), illetőleg a versenyhelyzetet ténylegesen minimálisra redukálják a munkák felosztásával (irrelevánssá válik, ki nyer, ki veszít). A feltárt tények és a vállalkozások utóbb tanúsított magatartása egy adott logikai láncolat mentén együttesen igazolhatják a versenyjogsértés elkövetését.¹¹⁰

VII.4. Piacfelosztás

175. A Versenytanács Vj-140/2006. számú ügyben hozott elvi döntése szerint¹¹¹ a vállalkozásokat jobb teljesítményre ösztönző kockázatok egyik fontos eleme, hogy nem ismerik a tényleges és lehetséges

¹⁰⁶ A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.650/2010/7. számú ítélete a Vj-26/2006. sz. ügyben.

¹⁰⁷ A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.314/2005/6. sz. ítélete a Vj-193/2001. sz. ügyben.

¹⁰⁸ A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának Tptv.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései (2013), 11.49. pont

¹⁰⁹ A Versenytanács határozata a Vj/3/2008. sz. ügyben.

¹¹⁰ A Fővárosi Ítéltábla 2. Kf. 27. 167/2008/22. sz. ítélete a Vj-56/2004. sz. ügyben.

¹¹¹ A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának Tptv.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései (2013), 11.37. pont

piaci szereplők szándékait, terveit. A potenciális versenytársak közötti, arra irányuló egyeztetés, hogy mikortól, vagy éppen meddig nem lépnek be egymás hagyományos piacaira, piacfelosztó megállapodásnak minősülve a spontán piaci folyamatok versenyjog-ellenes önérdékű szabályozását jelenti.¹¹²

VII.5. Bizonyítás a versenyfelügyeleti eljárás során

176. A kartelljogsértések bizonyítása során az eljáró versenytanács a bírói gyakorlat alapján az alábbi elveket követi:

- szabad bizonyítási rendszer érvényesül a versenyhatósági eljárásokban;¹¹³
- önmagában közvetett bizonyítékok alapján is megállapítható a versenyjogsértés;¹¹⁴
- a vállalkozások irati bizonyítékkal ellentétes magyarázata önmagában nem elegendő a jogsértés alól történő mentesüléshez;¹¹⁵
- a feltárt tények logikai láncolata elegendő a jogsértés megállapításához;¹¹⁶

¹¹² A Versenytanács határozata a Vj-140/2006. sz. ügyben.

¹¹³ „Vállalkozások közötti tiltott összehangolt magatartás miatt indult ügyben a tényállás megállapítása szabad bizonyítási rendszerben meghatározott bizonyítékokon alapul. [...] Az egyes bizonyítási eszközök bizonyító ereje az adott ügy tényállásának megállapításánál azonos, közöttük súlyuk szerinti sorrendiség nincs. Annak sincs jogi jelentősége, hogy közvetlen vagy közvetett bizonyíték kerül felhasználásra, értékelésre a tényállás megállapításához. A feljegyzések, iratokról készült fénymásolatok adott esetben éppen olyan bizonyító erővel rendelkeznek, mint más bizonyítékok, éppen úgy alkalmasak a tényállás megállapítására.” (2102/2009. sz. közigazgatási elvi határozat, Legfelsőbb Bíróság Kfv.III.37.084/2009. sz. ítélete a Vj-56/2004. sz. ügyben.)

„E körben a másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy főszabályként mind az Áe., mind a Pp. a szabad bizonyítási rendszer talaján áll, ami azt jelenti, hogy a közigazgatási hatóság és a közigazgatási per bírósága is felhasználhat minden olyan bizonyítékot, amely a tényállás tisztázására, felderítésére alkalmas.” (A Fővárosi Ítélőtábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)

¹¹⁴ „A közvetett bizonyítékok alapján sem kizárt egy jogsértő magatartás megállapítása, ha a közvetett bizonyítékok olyan bizonyító erővel bírnak, olyan logikai láncot alkotnak, amelynek révén a jogsértés elkövetését tanúsítják.” (A Legfelsőbb Bíróság Kfv.II. 39. 259/2006/4. sz. ítélete a Vj-70/2002. sz. ügyben.)

„A Tptv. 11. §-ába ütköző megállapodás és összehangolt magatartás az alperes által szankcionálandó, ezért az abban részes felek rendszerint igyekeznek azt titokban tartani. Általában nem verik nagydobra, hogy a verseny korlátozásában, egy sajátos piacfelosztásban állapodtak meg, céljuk a versenynyomás csökkentése, a munkák elosztása és a haszonból való közös részesedés. Éppen ezért nem várható el, hogy az alperes egy konkrét, vagy több, pontosan meghatározott írásbeli bizonyítékra alapozza döntését, amely mindenki számára világosan, egyértelműen igazolja a felek titkos megállapodáson alapuló versenyjog-sértő magatartását. A tiltott kartellezés jellegéből fakadóan tehát a közvetett bizonyítéknak is lehet döntő súlya; az egyes elektronikus levelek meghatározott részei, a levelek útja (feladó, címzett, továbbító, továbbítást fogadó stb.), egyéb levelek, jegyzetek, iratrészletek is alkalmasak lehetnek a tényállás megállapítására és ezért a versenyjogsértés igazolására.” (A Fővárosi Ítélőtábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)

¹¹⁵ „A bíróság továbbá úgy látta, hogy az alperes helyesen járt el akkor, amikor az egyes tárgyalásokon résztvevőket meghallgatta, és az általuk a tárgyalás tartalmáról tett nyilatkozatukat, egyéb azt alátámasztó, objektív bizonyíték hiányában, nem fogadta el, ha az az írásos feljegyzésekkel ellentétben állt, és az előadás nem tudott elfogadható és koherens magyarázatot adni az írásos feljegyzésben foglaltak értelmezésére.” (A Fővárosi Bíróság Legfelsőbb Bíróság által helybenhagyott 7.K.31091/2007/16. sz. ítélete.)

¹¹⁶ „Itt jegyzi meg a másodfokú bíróság, hogy a jogellenesen folytatott egyeztetések esetén igen kivételes esetben kerül a hatóság elé szabályos formátumú és közvetlen bizonyítékként felhasználható írásos dokumentum, amelyből akár az akarategység, akár a megállapodás minden részlete kétséget kizáróan beazonosítható. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a feltárt tények és a vállalkozások utóbb tanúsított magatartása egy adott logikai láncolat mentén együttesen igazolhatják a versenyjogsértés elkövetését. Ezért nincs perbeli relevanciája annak, hogy az utóbb bekövetkezett események nem teljes körűen fedik le a feljegyzésekben vázolt megállapodásokat, egyes esetekben a vállalkozásokon kívül eső objektív okok (de akár a vállalkozások közötti újabb, fel nem tárt megbeszélésen) azt megváltoztatták.” (A Fővárosi Ítélőtábla 2.Kf. 27.167/2008/22. sz. ítélete a Vj-56/2004. sz. ügyben.)

„A jogellenesen folytatott egyeztetések esetén igen kivételes esetben kerül a hatóság elé szabályos formátumú és közvetlen bizonyítékként felhasználható írásos dokumentum, amelyből akár az akarategység, akár a megállapodás minden részlete kétséget kizáróan beazonosítható. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a feltárt tények és a vállalkozások utóbb tanúsított magatartása

- a feltárt levelezés „belső” jellegére hivatkozással a vállalkozások nem mentesülhetnek a versenyjogi felelősségre vonás alól;¹¹⁷
- a jogsértés megállapításának nem akadálya valamely kartelltalálkozóról való távolmaradás, ha ésszerűen következtetni lehet arra, hogy az adott vállalkozás a megbeszélésről értesült és attól nem határolódott el;¹¹⁸
- nem elegendő kimentési ok, ha valamely levelet az egyik résztvevő nem kapott meg;¹¹⁹
- más személyek levelezése is igazolhatja a konkrét levelezésben részt nem vevő fél jogsértését.¹²⁰

177. Következésképpen a jogellenesen folytatott egyeztetések esetén igen kivételes esetben kerül a hatóság elé szabályos formátumú és közvetlen bizonyítékként felhasználható írásos dokumentum, amelyből akár az akarategység, akár a megállapodás minden részlete kétséget kizáróan beazonosítható. Ugyanakkor a feltárt tények és a vállalkozások utóbb tanúsított magatartása egy adott logikai láncolat mentén együttesen azonban igazolhatják a versenyjogsértés elkövetését.¹²¹

VIII.

Az eljárás alá vontak magatartásának jogi értékelése

VIII.1. A nagylóci projekt kapcsán tanúsított magatartás értékelése

178. A nagylóci projekt esetében a Quadrát Kft. által a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásba részvételre meghívott három vállalkozás közül csak kettő végzett korábban útépítési munkákat. Munkavégzési profiljára és a vonatkozó referenciák hiányára tekintettel a Kristály-Vár feltehetőleg eleve alkalmatlan volt a projekt elvégzésére, amit saját arra utaló nyilatkozata is megerősít, hogy még esetleges nyertessége esetén sem egyedül végzete volna el a kiírt munkákat.¹²² A vállalkozások kiválasztása oly módon történt, hogy az önkormányzat a hozzá beérkező jelentkezések esetében megvizsgálta, hogy azok mikro-, kis- vagy középvállalkozásnak minősülnek-e, majd pozitív eredmény esetén, azokat továbbajánlotta a közbeszerzést lebonyolító Quadrát Kft.-nek. A Quadrát Kft. nem vizsgálta a meghívásra javasoltak alkalmasságát.

egy adott logikai láncolat mentén együttesen azonban igazolhatják a versenyjogsértés elkövetését.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.232/2007/14. sz. ítélete a Vj-28/2003. sz. ügyben.)

¹¹⁷ *„A tényállást megalapozó belső levelek nem minősülnek magánleveleknek, azok mind a felperesi vállalkozások tevékenységéhez kapcsolódtak, az ő érdekében merültek fel, ezért azok a felperesi magatartásokat igazolják. A levelek „belső” jellegére való hivatkozással tehát a felperesek nem mentesülhetnek a jogsértés következményei alól. Az üzenet továbbított jellegének ugyancsak nincs jelentősége, mert aki azt megkapta, nem furcsállotta, nem kérdezte a továbbítás célját, okát, attól el nem határolódott, viszont annak tartalmát megismerhette. Az pedig, hogy egy levél valamely jogsértéshez képest később készül, még nem zárja ki azt, hogy tartalmilag igazolja a korábbi magatartást.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)*

¹¹⁸ *„A jogsértés megállapításának a kartellezéssel összefüggő megbeszélésről való távolmaradás sem lehet akadálya, ha a távolmaradó a megbeszélésről szóló üzenetet megkapta, azt nem kért ki, azon nem csodálkozott.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)*

¹¹⁹ *„Nem zárja ki a sem a kartellezést, sem a tiltott kartellezésben való részvételt önmagában az sem, hogy a más személyek közötti, ám a kartellezéssel kapcsolatos megbeszéléssel összefüggő üzenetet valamelyik részes fél nem kapta meg.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)*

¹²⁰ *„A más személyek, köztük egyes kartelltagok levelezése, annak tartalma igazolhatja a levelezésben részt nem vevő harmadik személy részvételét is.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)*

¹²¹ A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.232/2007/14. sz. ítélete a Vj-28/2003. sz. ügyben.

¹²² Vj/48-78/2013., Vj/48-119/2013.

179. Az A. R. pendrive-ján talált iratokat, így

- az ajánlattétel során benyújtott iratokat, így az ÚT-GARANTOR és a Kristály-vár felolvasólapját („*Felolvasólap Kristály.doc*”, „*Felolvasólap ÚT-GARANTOR.doc*”¹²³) és a benyújtott ajánlatok tartalomjegyzékét¹²⁴,
- a közbeszerzéssel kapcsolatos költségvetési adatokat tartalmazó excel táblákat¹²⁵ és
- a hiánypótlási eljárás során keletkezett iratokat¹²⁶

az OTYS alkalmazottja, A. R. készítette. Az elektronikus iratok készítésének időpontja megelőzi a pályázati beadási határidőt. A pen-drive-on fellelhető iratok tartalmilag azonosak a nagylóci projekt során a versenytárs ÚT-GARANTOR és Kristály-Vár által benyújtott iratokkal és a dokumentumok fájlneve és az Excel táblák munkalapjainak neve is egyértelműen utal a versenytársak nevére. Rögzíthető tehát, hogy az ÚT-GARANTOR és a Kristály-Vár az OTYS által részükre elkészített ajánlatokat nyújtotta be az ajánlattétel során, illetve az ÚT-GARANTOR a hiánypótlás keretében is az OTYS által részére elkészített dokumentumot nyújtotta be a kiírónak. Az eljárás során meghallgatottak nyilatkozatai is megerősítik az irati bizonyítékok által már bizonyított azon tényt, hogy az OTYS készítette el versenytársainak ajánlati és hiánypótlási dokumentációit a közbeszerzési eljárás során. A Kristály-Vár ügyvezetője¹²⁷ elismerte, hogy az ajánlatukat az OTYS készítette, és azt módosítás nélkül nyújtotta be a közbeszerzési eljárásban. Állítása szerint az OTYS által elkészített ajánlatot „*azért nem módosította, mert ha nyert volna neki is maradt volna bizonyos része a munkának, mert tud alkuadni az OTYS-szal*”. A Kristály-Vár az előzetes álláspontra tett észrevételében arra hivatkozott, hogy az OTYS a Kristály-Vár tendernyertessége esetén a Kristály-Vár alvállalkozója lett volna, nem volt tudomása arról, hogy az OTYS önállóan is indul ajánlattevőként. A. R. (OTYS) tanúvallomása szerint azért készítette el a dokumentumokat, mert „*lehetséges, hogy alvállalkozói árat kértek*”. Másik lehetséges magyarázatként előadta, hogy feltehetőleg azért kellett ezeket az ajánlatokat elkészítenie, mert versenytársai feltehetőleg „*nem is akartak pályázni, de az önkormányzat, ha már meghívta őket, meg akarták tisztelni azzal, hogy adtak be ajánlatot*”.¹²⁸ A. R. (OTYS) tehát potenciális alvállalkozói kapcsolatra, vagy az ajánlatok fedőjellegerre hivatkozik tanúvallomásában.

180. Az alvállalkozói ajánlat hivatkozásnak ellentmond ugyanakkor, hogy az A. R. által készített ajánlat („*Felolvasólap Kristály*”, illetve a költségvetési adatokat tartalmazó excel-táblázatok) a teljes fővállalkozói árajánlatot tartalmazta, azaz nyilvánvalóan nem valamely részmunka tekintetében adott, tényleges (és egyébként a Kbt. 28. § (1) bekezdés b) pontja alapján tiltott) alvállalkozói ajánlatot. A Kbt. 28. §-ának (1) bekezdése a verseny tisztaságának biztosítása érdekében korlátozza, hogy a közbeszerzési eljárásban az ajánlattevők (részvételre jelentkezők) között milyen kapcsolat engedhető meg. A rendelkezés értelmében az a gazdasági szereplő, amely a közbeszerzési eljárásban egy ajánlatban (részvételi jelentkezésben) már ajánlattevőként szerepel, nem indulhat részvételre jelentkező alvállalkozójaként az eljárásban. Nem magyarázható tehát semmilyen jogszerű indokkal az a tény, hogy az OTYS készítette el versenytársa ajánlattevőjének a közbeszerzési eljárásra benyújtott ajánlatát.

181. Megállapítható tehát, hogy a Kristály-Vár alkalmatlansága tudatában igyekezett a potenciális fővállalkozó benyomását kelteni. A Kristály-Vár által benyújtott ajánlat fedőajánlat jellegét támasztja A. R. erre utaló tanúvallomása is. Ezzel szemben nem életszerű a Kristály-Vár azon hivatkozása, hogy

¹²³ Vj/48-49/2013. sz. irathoz csatolt 1., 2., valamint az 5-10. sz. melléklet

¹²⁴ Vj/48-49/2013. sz. irathoz csatolt 3. sz. melléklet

¹²⁵ Vj/48-49/2013. sz. irathoz csatolt 5-10. sz. melléklet

¹²⁶ Vj/48-49/2013. sz. irathoz csatolt, 11., 13-14. számú melékletek

¹²⁷ Vj/48-78/2013.

¹²⁸ Vj/48-53/2013., 3. oldal 6. bekezdés

nem tudott arról, az OTYS önállóan is indul ajánlattevőként a közbeszerzésen, mivel az ajánlattevőknek nyilvánvalóan tisztában kellett lenniük azzal, hogy ha az OTYS alvállalkozóként szerepel az ajánlattétel során, akkor nem adhat be önálló ajánlatot is. Feltételezhető, hogy az OTYS önálló ajánlattételi szándékáról tájékoztatta a Kristály-Várat legkésőbb a pályázat benyújtásának időpontjában.

182. Az ÚT-GARANTOR ajánlata vonatkozásában szintén kiemelendő, hogy A. R. elismerte, hogy versenytársának ajánlatát ő készítette el, e dokumentumok kerültek benyújtásra az ajánlattevő felé. Az ÚT-GARANTOR ügyvezetőjének azon nyilatkozata¹²⁹, mely szerint nem tudja, hogy az ÚT-GARANTOR miért ugyanazt az ajánlatot adta be, ami az OTYS gépén volt, semmiben sem kérdőjelezi meg a versenytársak közti jogellenes összejátszás tényét, amit az irati bizonyítékok és A. R. nyilatkozata egyértelműen bizonyít.
183. Az OTYS azon hivatkozása, hogy természetes, hogy az ÚT-GARANTOR és a Kristály-Vár a nagyobb tapasztalattal rendelkező A. R.-tól kértek segítséget az ajánlatok elkészítésében, miközben nem tudhatták, hogy az OTYS szintén indul a közbeszerzésen, szintén nem elfogadható. A kialakult bírói gyakorlat szerint tilos mindenféle – a piaci szereplők önálló döntését befolyásoló – kapcsolatfelvétel a versenytársak között. Az OTYS annak tudatában készített el anyagokat versenytárs vállalkozásoknak, hogy tudta, ő maga is elindul a közbeszerzési eljárásen, és e tény versenytársainak tudomására hozhatta volna. Az OTYS közbeszerzésen való indulása egyébként is feltételezhető volt, hiszen számos, a térségben kiírt projekten vett részt ajánlattevőként a többi eljárás alá vonttal egyetemben. Emellett megjegyzendő, hogy az OTYS e nyilatkozata, valamint A. R.-nak a versenytársak dokumentumainak elkészítésével kapcsolatos korábban tett nyilatkozata (ld. a 179. pontban idézetteket) eltér egymástól. Ez az ellentmondás is azt erősíti meg, hogy az OTYS előzetes álláspontra tett nyilatkozatában foglalt hivatkozás nem alkalmas a bizonyítékok alapján egyértelműen alátámasztott jogsértés megcáfolására.
184. A jogsértés megállapíthatósága szempontjából annak sincs jelentősége, hogy a Kristály-Vár – nyilatkozata¹³⁰ szerint – nem ismerte az ÚT-GARANTOR-t, mivel mind az ÚT-GARANTOR-nak, mind a Kristály-Várnak elegendő volt megállapodnia az OTYS-szal a közbeszerzési eljárás kimenetelében. D. S. (ÚT-GARANTOR) egyébként ügyfélkénti meghallgatása során azt nyilatkozta¹³¹, hogy bár J. Zs. „nem ugrik be” neki, a Kristály-Várat ismeri.
185. Fentiek alapján megállapítható, hogy az ÚT-GARANTOR és a Kristály-Vár egyaránt az OTYS által készített ajánlatot nyújtotta be. Az ÚT-GARANTOR emellett a hiánypótlás keretében is az azonos körülmények között, az OTYS által elkészített előlapot adta be az ajánlatkérőnek. Az ÚT-GARANTOR a végső ártárgyalás során tartotta egyébként is magasabb árát, míg az OTYS elhanyagolható mértékű, lényegében látszólagos csökkentést alkalmazott.
186. Az eljáró versenytanács hangsúlyozza, hogy versenyjogi gyakorlat szerint a vállalkozások magatartása egymástól való függetlenségének követelménye kizár minden olyan közvetlen vagy közvetett kapcsolatot a piaci szereplők között, amelynek célja vagy hatása a versenytársak piaci magatartásának befolyásolása, vagy a saját maga által követendő magatartás feltárása a versenytársak előtt. Jelen ügyben e követelmény nem érvényesült figyelemmel arra, hogy az OTYS készítette el a másik két ajánlatadó versenytársának ajánlatát.
187. Az ÚT-GARANTOR és a Kristály-Vár tehát, az ajánlataikat elkészítő OTYS-szal akaratgeyezségben tartózkodott a valódi versenyző ajánlat megtételétől. Az OTYS versenytársai ajánlat beadástól tartozó szándéka ismeretében készítette el a versenytársak által beadandó fővállalkozói fedőajánlatokat, és

¹²⁹ Vj/48-59/2013.

¹³⁰ Vj/48-119/2013.

¹³¹ V/48-59/2013.

hiánypótlásokat. A felek között tehát a tender végeredményének befolyásolását célzó összehangolt magatartás jött létre, mely a Tptv. 11. §-a (2) bekezdésének d) pontja szerinti tiltott piacfelosztásnak minősül.

188. Az eljáró versenytanács kiemeli, hogy – az OTYS állításával ellentétben – mind az irati bizonyítékok, mind pedig A. R. és J. Zs. nyilatkozatai alátámasztják a jogsértés elkövetését (ld. a 179. pontot), így a vállalkozások irati bizonyítékkal ellentétes magyarázata önmagában nem elegendő a jogsértés alól történő mentesüléshez. Továbbá, reagálva az OTYS és a Kristály-Vár előzetes álláspontra tett észrevételeire, az eljáró versenytanács hangsúlyozza, hogy jogellenesen folytatott egyeztetések esetén igen kivételes esetben kerül a hatóság elé szabályos formátumú és közvetlen bizonyítékként felhasználható írásos dokumentum, amelyből akár az akarategység, akár a megállapodás minden részlete beazonosítható. Ugyanakkor a kialakult bírói gyakorlat szerint a feltárt tények és a vállalkozások utóbb tanúsított magatartása egy adott logikai láncolat mentén együttesen igazolhatják a versenyjogsértés elkövetését.¹³² Jelen esetben tehát nem befolyásolja a jogsértés megállapíthatóságát, ha a felek közötti akarategységet alátámasztó közvetlen irati bizonyíték nem állnak rendelkezésre. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint a lefoglalt irati bizonyítékok megfelelően alátámasztják a felek jogsértését, mivel egyik eljárás alá vont sem tudott ésszerű magyarázattal szolgálni az ajánlattételt megelőző jogellenes együttműködésre.
189. Az OTYS és a Kristály-Vár is hivatkoztak arra előzetes álláspontra tett észrevételükben, hogy a Tptv. 11. § (2) bekezdésének d) pontja szerinti piacfelosztás nem állapítható meg jelen esetben, mert meghívásos eljárásokról volt szó, ahol minden meghívott szabadon dönthetett arról, hogy a meghívást követően indul-e ajánlattevőként, és az ajánlatkérő a beérkezett árajánlatokbeli minimális árkülönbség miatt nem volt kötve ahhoz, hogy a legkedvezőbb ajánlatot benyújtó vállalkozást hirdesse ki nyertesként. Az eljáró versenytanács kiemeli, hogy e körülmények nem befolyásolják a piacfelosztás megállapíthatóságát, mivel a Tptv. 11. §-a nemcsak a tényleges versenykorlátozó hatással bíró megállapodásokat és összehangolt magatartásokat tiltja, hanem az ilyen célra irányuló vagy potenciálisan ilyen hatással járó jogsértéseket is tilalmazza. Az eljárás alá vontak által felhozott, a közbeszerzési eljárás eredményének befolyásolását nehezítő szempontok tehát nincsenek kihatással az eljárás alá vontak által elkövetett jogsértés megállapíthatóságára.
190. A Kristály-Vár az előzetes álláspontra tett észrevételében a magatartás piacfelosztó jellegét arra tekintettel sem tartotta megállapíthatónak, hogy szerinte az eljárás alá vontak piaci részesedése az adott pályázatok vonatkozásában nem volt 100%-os, ugyanis bárki tudhatott a közbeszerzésről, és nyújthatott be ajánlatot attól függetlenül, hogy meghívásos eljárásra került sor. E körben az eljáró versenytanács utal az előző pontban leírtakra, mely szerint a felek közti jogsértés megállapíthatóságát nem befolyásolja az, hogy reaálisan mekkora lehetősége volt a vállalkozásoknak a jogsértéssel elérni kívánt cél tényleges megvalósítására. Másrészt az eljáró versenytanács kiemeli, hogy valótlan az az állítás, hogy a meghívásos pályázatokon bármely, nem meghívott vállalkozás is elindulhat ajánlattevőként. A jogsértéssel érintett nagylóci és az alább ismertetett szécsényfelfalui (VIII.2. pont) közbeszerzési eljárások hirdetmény nélküli tárgyalásos tenderek voltak. A két eljárást a Kbt. 121. § (1) b) pontja szerinti, a Kbt. Második részében meghatározott szabályok alapján folytatatták le.¹³³ A Kbt. Második részében a Hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás szabályai szerint a 95. § (2) bekezdése szerint a hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárásban kizárólag az ajánlattételre felhívott

¹³² A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.232/2007/14. sz. ítélete a Vj-28/2003. sz. ügyben.

¹³³ A Kbt. III. részében (nemzeti eljárásrend) szereplő 121. § (1) bekezdése szerint az ajánlatkérő az e rész hatálya alá tartozó közbeszerzés megvalósításakor

a) a 123. §-ban meghatározott esetben és módon szabadon kialakított eljárást folytat le, vagy

b) a törvény Második Részében meghatározott szabályok szerint jár el - a 122. §-ban foglalt eltérésekkel. Jelen esetekben a b) pont alapján a Második Részben foglalt szabályok alapján került sor a közbeszerzési eljárás lefolytatására.

gazdasági szereplő(k) tehet(nek) ajánlatot. Vagyis nem helytálló az eljárás alá vonti nyilatkozat, hogy bármely vállalkozás indulhatott a közbeszerzési eljáráson.

191. Az eljáró versenytanács e körben jegyzi meg, hogy nem tartja relevánsnak az OTYS és a Kristály-Vár azon előzetes álláspontra tett hivatkozását sem, hogy a Tptv. 11. § (2) bekezdés a) pontja szerinti árrögzítő jellegű jogsértés megállapíthatóságához szakértő kirendelésével kell bizonyítani azt, hogy a tényleges piaci ár eltér-e a jogsértéssel kialakult piaci ártól. Egyrészt erre a kialakult bírói gyakorlat alapján egyáltalán nincs szükség, mert közbeszerzési eljárás esetén önmagában az árban való megállapodás – legyen az bármilyen szintű is – tiltott. Másrészt hangsúlyozandó, hogy az eljáró versenytanács mind a nagylóci, mind a VIII.2. pontban elemzett szécsényfelfalui projekt esetén a Tptv. 11. § (2) bekezdésének d) pontja szerinti piacfelosztást, nem pedig a) pontja szerinti árrögzítést ró az eljárás alá vontak terhére, így a felek e hivatkozása irreleváns.
192. A fentebbi 188-191. pontban foglalt megállapítások értelemszerűen vonatkoznak az alábbi VIII.2. pontban foglalt jogsértésre is.

VIII.2. A Szécsényfelfalu projekt kapcsán tanúsított magatartás értékelése

193. A Szécsényfelfalu projekt esetében a Quadrát Kft. által a hirdetmény közzététele nélküli eljárásba részvételre meghívott három vállalkozás közül csak kettő végzett korábban útépítési munkákat. Munkavégzési profiljára és a vonatkozó referenciák hiányára tekintettel a RI-ESZT Kft. feltehetőleg eleve alkalmatlan volt a projekt elvégzésére.
194. Az ÚT-GARANTOR alkalmazottja, L. L. a vizsgálat során általa megmagyarázni nem tudott okból¹³⁴, a beadási határidő letelte előtt, e határidő miatt sürgősségre hivatkozva olyan információkat kért a versenytárs OTYS-tól, amelyek kizárólag az OTYS fővállalkozói ajánlatának beadásához lehettek szükségesek.¹³⁵
195. A. R. az e-mailt másnap, feltételezhetően további intézkedés céljából továbbküldte az OTYS ügyvezetőjének.¹³⁶
196. Az ajánlatok beadásakor ugyanazon logikai láncolaton alapuló a magatartási mintát lehet látni, mint nagylóci közbeszerzési eljárás esetében:
- a felek a pályázati anyagokat azonos időpontban adták be.
 - a harmadik szereplő ajánlata mindkét esetben érvénytelen volt. Az OTYS a végső ártárgyalás során tartotta egyébként is magasabb árát, míg az egyik cég (jelen esetben az ÚT-GARANTOR) elhanyagolható mértékű csökkentést alkalmazott.
197. Az ÚT-GARANTOR által megküldött M6. számú formanyomtatvány kapcsán megjegyzendő még, hogy azon az ajánlattételi határidőt, 2012. május 15-ét megelőző nap dátuma, 2012. május 14. szerepel. Ez szintén arra utal, hogy az ÚT-GARANTOR az OTYS fővállalkozói ajánlatának benyújtásához kért adatokat az OTYS-tól, hiszen nem lett volna életszerű, hogy a saját ajánlatának részét képező alvállalkozói ajánlatot csak a beadási határidő előtti napon szerzi be, ráadásul, egy ilyen bevonás a Kbt. 28. §-a (1) bekezdése b) pontjában foglaltakkal amúgy is ellentétes volna. Kiemelendő, hogy az M6. számú formanyomtatványnak az ÚT-GARANTOR által az OTYS-nak megküldött változatában az „Ajánlattevő” kifejezés alá van húzva, vagyis az ÚT-GARANTOR az OTYS-tól, ajánlattevői nyilatkozatot kért a beadási határidő előtt.
198. Az ÚT-GARANTOR által kért dokumentumokat az OTYS átküldte a projektben fővállalkozóként nem pályázó, de később alvállalkozóként a munka nagyobb részét végző ÚT-PLUSZ-nak, az pedig

¹³⁴ Vj/48-57/2013.

¹³⁵ Ld. a IV.2.2. a) pontban ismertetett e-mailt

¹³⁶ Ld. a IV.2.2. b) pontban ismertetett e-mailt.

később továbbküldte azokat az ÚT-GARANTOR számára.¹³⁷ Jóllehet ez utóbbi továbbítás már a szécsényfelfalui projekt ajánlati határidejének lejártát követően történt, az mégis releváns bizonyítékként vehető figyelembe, ugyanis életszerűtlen, hogy három egymástól független, azonos pályázatokon induló vállalkozás konkrét ajánlattételi anyagokat küld meg egymásnak. Ezen e-mail kapcsán utalni szükséges arra, hogy nem releváns az OTYS azon hivatkozása, hogy az e-mailt esetleg a társaság titkárnője főnökei megkérdezése nélkül küldhette ki. Egyrészt A. R. tanúmeghallgatása során¹³⁸ elismerte, hogy az e-mailt ő küldte meg az ÚT-PLUSZ-nak. Másrészt a kialakult bírói gyakorlat alapján irreleváns, hogy a vállalkozás által használt e-mail címről ki küld ki leveleket, a vállalkozás felelőssége a töretlen joggyakorlat szerint a nevében kiküldött e-mailekért fennáll.

199. A benyújtott ajánlatok fedőajánlat jellegét támasztja alá az is, hogy a RI-ESZT alkalmatlansága tudatában igyekezett a potenciális fővállalkozó benyomását kelteni ezen projekt esetében.
200. Ezenkívül Sz. Cs. (OTYS) meghallgatása során¹³⁹ bár nem emlékezett a szécsényfelfalui közbeszerzési eljárásra, elképzelhetőnek tartotta, hogy a pályázatukat az ÚT-GARANTOR írhatta meg. A R. nyilatkozatában megerősítette továbbá, hogy a 2012. május 9-i L. L.-tól kapott e-mail a pályázathoz szükséges anyagokat tartalmazza, és az átküldés tényére racionális magyarázattal szolgálni nem tudott.¹⁴⁰
201. Az eljárásban beszerzett bizonyítékok logikai láncolata alapján tehát megállapítható, hogy az OTYS és az ÚT-GARANTOR az ajánlataik beadása előtt általuk meg nem magyarázható módon kapcsolatba léptek egymással olyan iratok kapcsán, melyek fővállalkozói ajánlat elkészítéséhez voltak szükségesek, így nem teljesült az a követelmény, mely kizár minden olyan közvetlen vagy közvetett kapcsolatot a piaci szereplők között, amelynek célja vagy hatása a versenytársak piaci magatartásának befolyásolása, vagy a saját maga által követendő magatartás feltárása a versenytársak előtt. Az eljárás alá vontak e kapcsolatfelvétel indokát nem tudták megadni, csupán cáfolták a köztük folytatott egyeztetés tényét az ezzel szemben álló bizonyítékokkal szemben. Mindezek alapján az eljáró versenytanács megállapítja, hogy az OTYS és az ÚT-GARANTOR között a tender végeredményének befolyásolását célzó összehangolt magatartás jött létre, mely a Tpv. 11. § (2) bekezdésének d) pontja szerint tiltott.
202. Megállapítható az is, hogy a közbeszerzést kiíró Szécsényfelfalu község polgármesterének tulajdonában lévő ÚT-PLUSZ mindkét ajánlattevővel kapcsolatot tartott, az ajánlat részét képező anyagot továbbította a versenytárs vállalkozások számára. Ennek ellenére az ÚT-PLUSZ felelősségének megállapítására a beszerzett bizonyítékok alapján nem kerül sor, mert nem bizonyítható, hogy már az ajánlatok benyújtása előtt segítette a versenytársak közti egyeztetést és e tekintetben az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

VIII.3. A megállapodás versenykorlátozó hatása

203. Míg a megállapodás valamely versenykorlátozó magatartás formája, addig annak példálózóan felsorolt tiltott tartalmát a Tpv. 11. §-ának (2) bekezdése rögzíti. A Tpv.-ben kifejezetten nevesített tilalmazott magatartás esetén (Tpv. 11. § (2) bekezdés a)–h) pontok) a jogsértés megállapíthatóságához nem is kell bizonyítani, hogy a nevesített tiltott magatartásnak van-e vagy lehet-e versenykövetkezménye, mert a törvényi nevesítésből az következik, hogy a törvény eleve feltételezte hátrányos

¹³⁷ Ld. a IV.2.2. c) és d) pontban szereplő e-maileket.

¹³⁸ Vj/48-53/2013.

¹³⁹ Vj/48-49/2013.

¹⁴⁰ Vj/48-53/2013.

versenykövetkezmények bekövetkezhetőségét.¹⁴¹ A Tpv-t-ben nevesítetten tiltott az eladási árak meghatározása, az előállítás korlátozása vagy ellenőrzése és a piac felosztása.

204. Versenykorlátozás a célja az olyan magatartásnak, amely természeténél fogva magában hordozza a versenykorlátozás lehetőségét.
205. A közbeszerzési eljárásban fővállalkozóként benyújtott, nem valós tartalmú fedőajánlatok célja az ügyfelek felosztása és a közbeszerzési eljárások manipulálása, azaz a verseny nyilvánvaló korlátozása volt. A fedőajánlatot adó vállalkozás önként lemondott minden tényleges versenyről. Ez a piac felosztását eredményezi.¹⁴²
206. Versenykorlátozó hatás alatt érteni kell mind a tényleges, mind a lehetséges versenykorlátozó hatást.¹⁴³ Egy magatartás akkor versenykorlátozó hatású, ha a tényleges vagy potenciális versenyre gyakorolt hatásaként az érintett piacon ésszerű valószínűséggel várható, hogy negatív hatást fog gyakorolni az árakra, a kibocsátásra, innovációra, vagy az áruk és szolgáltatások kínálatára, minőségére.¹⁴⁴ A negatív hatásoknak érezhetőnek kell lenniük.¹⁴⁵
207. A vizsgálat során feltárt megállapodás lényege az érintett közbeszerzési eljárásokban a nyertes vállalkozás személyében való előzetes megállapodás és tendernyertességének fedőajánlatok benyújtásával való elősegítése. E magatartás a Tpv-t. 11. § (2) bekezdés d) pontja szerinti piacfelosztásnak minősül. Mindezen magatartásukkal a nagylóci és széchenyfelfalui projektekkel kapcsolatos összejátszásban résztvevő vállalkozások a közbeszerzés céljának megvalósulását zárták ki, hiszen olyan helyzetet teremtettek, amelyben nem érvényesülhetett a racionális költségek felmerülése, az optimális minőség elérése, a közpénzek felhasználhatóságának átláthatósága és a verseny megvalósulása.¹⁴⁶
208. A piac felosztása versenykorlátozó célnak minősül, amely esetében a jogsértés a hatás vizsgálata nélkül is megállapítható. Mindenesetre azonban a jelen ügyben megállapítható, hogy a felek a megállapodásnak megfelelően jártak el, és az érintett tenderek kimenetelét ténylegesen is befolyásolták.
209. E szempontból nem releváns, hogy a nyertes vállalkozás által vállalt szerződéses ár mennyiben tér el a az egyébként alacsony piaci ártól, hiszen feltételezhető, hogy az eljárás alá vontak összejátszásának hiányában kialakult versenyző ár másként alakult volna az ajánlattevők közti tényleges verseny esetén.

VIII.4. Mentésítés

210. Az OTYS, az ÚT-GARANTOR és a Kristály-Vár eljárás alá vontak által tanúsított magatartás a Tpv-t. 13. §-a alapján nem minősül csekély jelentőségűnek, tekintettel arra, hogy valamennyi jogsértés a versenytársak közötti piacfelosztást valósít meg.
211. A Tpv-t. 20. §-a alapján annak bizonyítása, hogy valamely megállapodás a tilalom alól a 16. § vagy a 17. § alapján mentesül, azt terheli, aki a mentesülésre hivatkozik.

¹⁴¹ Lásd például a 246/86. sz. Belasco kontra Európai Bizottság [EBHT 1989., 2117. o.] és az 56/64. és 58/64. sz. Etablissements Consten and Grundig Verkaufs GmbH kontra Európai Bizottság [EBHT 1966., 429. o.] ügyeket.

¹⁴² Lásd e tekintetben a T-208. és 209/2008. sz. *Gosselin Group NV és Stichting Administratiekantoort Portielje kontra Bizottság* egyesített ügyekben hozott ítélet [EBHT 2011. II-3639. o.] 67. pontját

¹⁴³ C-7/95 P ügy John Deere Limited kontra Bizottság [EBHT 1998., I-3111. o.] 77. pont; 31/85 ügy ETA Fabriques d' Ebauches SA kontra DK Investment SA [EBHT 1985. 3933. o.] 12. pont; 142/84 és 156/84 egyesített ügyek British American Tobacco Co Ltd and R. J. Reynolds Industries Inc kontra Bizottság [EBHT 1987. 4487. o.] 54. pont.

¹⁴⁴ 81. (3) közlemény 24. pont

¹⁴⁵ Lásd 5/69. ügy Völk kontra Vervaecke [EBHT 1969. 295. o.]; Bizottsági közlemény a csekély jelentőségű megállapodásokról, amelyek nem korlátozzák a Szerződés 81. cikk (1) bekezdése szerinti versenyt érzékelhetően (de minimis) (2001/C 386/07).

¹⁴⁶ A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.360/2006/29. sz. ítélete a Vj-27/2003. sz. ügyben.

212. Az eljárás során egyedül az OTYS adott elő mentesülési védekezést¹⁴⁷. Arra hivatkozott, hogy a Tpv. 17. §-a alapján egyedileg mentesíthető a magatartása, mert az egyedi mentesítés feltételei közül legalább háromnak megfelel az alábbiak okán:
- a verseny nem volt kizárva;
 - az ajánlattevő dönthetett volna úgy is, hogy nem a legalacsonyabb ajánlatot benyújtó vállalkozással köt szerződést;
 - a szerződéses árak alacsony árak voltak, így nincs eredménye a feltételezett összejátszásnak.
213. Az eljáró versenytanács utal arra, hogy egy adott megállapodás egyedi mentesíthetőségéhez az szükséges, hogy a Tpv. 17. §-ában rögzített valamennyi feltétel együttesen álljon fenn. Az OTYS maga is úgy nyilatkozott, hogy a 17. § csupán három alpontjának fennálltát tudja igazolni. Erre tekintettel kizárt a magatartás mentesíthetősége. Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy az OTYS által előadott indokok egyebekben sem tartalmuk, sem részletezettségük okán nem alkalmasak a vizsgált magatartás egyedi mentesíthetőségének mérlegelésére.

VIII.5. Az eljárás megszüntetése

214. A vizsgálat tárgya az ÉMOP keretében 2010-től rekonstrukciós és egyéb építési munkákra kiírt közbeszerzési eljárások kapcsán folytatott feltételezett versenykorlátozó magatartások vizsgálata volt. E tárgyon belül a vizsgálat a jogsértéssel érintett projekteken kívül négy olyan közbeszerzési eljárást azonosított (Kisbárány, Karancsberény, Nógrádsipek és Mihálygerge projektek), melyek a vizsgálatindító végzésben meghatározott tárgyban az eljárás alá vontak részvételével zajlottak. A kisbárányi projekt kapcsán kiemelendő, hogy – a IV.3. pontban foglaltaknak megfelelően – az eljárás során nem sikerült arra vonatkozó bizonyítékot beszerezni, hogy az ÚT-PLUSZ a Nemzeti Horizont Alapítvánnyal a támogatási szerződése 2012. március 26-i megkötését megelőzően kapcsolatba lépett volna, illetve az ÚT-PLUSZ az ÚT-GARANTOR-ral ezzel összefüggésben az eredményhirdetést megelőzően egyeztetéseket folytatott volna. Ezért az eljáró versenytanács nem találta megállapíthatónak a mégannyira gyanús egybeesést mutató alapítványi átutalások alakulása alapján sem, hogy az ÚT-GARANTOR és az ÚT-PLUSZ a kisbárányi projekt nyerteséről egyeztetéseket folytatott volna. A vizsgálat karancsberényi, nógrádsipeki és mihálygergei közbeszerzési eljárások vonatkozásában sem tárt fel az eljárás alá vontak közötti egyeztetést egyértelműen alátámasztó bizonyítékokat, és e tekintetben az eljárás folytatásától sem várható eredmény. Erre tekintettel az eljáró versenytanács a jogsértéssel érintett projekteken kívüli egyéb vizsgált magatartások tekintetében az eljárást a Ket. 31. §-a (1) bekezdésének i) pontja alapján megszünteti.
215. Az eljárásban beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg sem az ÚT-PLUSZ, sem pedig a Nemzeti Horizont Alapítvány jogsértésben való részvétele, mivel a tényállás ezen eljárás alá vontak vonatkozásában a határozat meghozatalához szükséges mértékben nem volt tisztázható, és további eljárási cselekménytől sem várható eredmény. Erre tekintettel az ÚT-PLUSZ és a Nemzeti Horizont Alapítvány vonatkozásában az eljáró versenytanács az eljárást megszünteti a Ket. 31. § (1) bekezdésének i) pontja alapján.
216. Az eljáró versenytanács a Tpv. 11. § (2) bekezdésének a) pontja alapján történő vizsgálat vonatkozásában a versenyfelügyeleti eljárást a Ket. 31. §-a (1) bekezdésének e) pontja alapján megszünteti, mert bár a felek közti piacfelosztás az árak közvetett meghatározását is magában foglalja, a felek kifejezett árörögzítésre irányuló egyeztetése nem volt bizonyított, így az eljárás folytatására okot adó körülmény nem áll fenn.

¹⁴⁷ Vj/48-120/2013.

VIII.6. Az eljárás alá vontak felelősségének összegzése

217. Az eljáró versenytanács a fentebb részletezett indokolása alapján az alábbiak szerint állapította meg az eljárás alá vontak felelősségét:

a) Az OTYS felelőssége

218. Az OTYS részese volt a Szécsényfelfalu és Nagylóc projektek kapcsán megvalósított jogsértésnek. Előbbi esetében a fentiek szerint vállalta fedőajánlat benyújtását az ÚT-GARANTOR nyertességének elősegítése érdekében, míg utóbbiban az együttműködés keretében elkészítette versenytársai fedőajánlatait, amelyeket azok be is nyújtottak az ő nyertessége elősegítésére. Az OTYS részéről elsősorban A. R. vállalt aktív, szervező szerepet az összejátszásban, de a Szécsényfelfalu projekt esetében az ügyvezető Sz. Cs. is értesült arról, hogy az ÚT-GARANTOR felkérésére fedőajánlatot készülnek benyújtani. Továbbá életszerűtlen is volna annak feltételezése, hogy a cégszervezetek szerint a vállalkozásban önálló képviselőre egyedül jogosult Sz. Cs. a megállapodás konkrét végrehajtásáról, a megvalósítás fontos lépéseiről ne szerzett volna tudomást.

b) Az ÚT-GARANTOR felelőssége

219. Az ÚT-GARANTOR részese volt a Szécsényfelfalu és Nagylóc projektek kapcsán megvalósított versenytársi összejátszásnak. Előbbi esetében az együttműködés keretében elkészítette versenytársainak a projektnyertességet elősegítő fedőajánlatait, míg utóbbiban a vállalta az OTYS által elkészített fedőajánlat benyújtását.

c) A Kristály-Vár felelőssége

220. A Kristály-Vár a Nagylóc projekt esetében vállalta, hogy az OTYS projektnyertességének elősegítése érdekében az által elkészített fedőajánlatot nyújtsa be.

221. A fentiek alapján az eljáró versenytanács a Tpv. 77. § (1) bekezdés d) pontja alapján megállapítja az OTYS, ÚT-GARANTOR és Kristály-Vár jogsértését.

IX.

A jogkövetkezmény

222. Az eljáró versenytanács a VII.1. és VII.2. pontokban megjelölt jogsértések miatt az OTYS, az ÚT-GARANTOR és a Kristály-Vár esetében a Tpv. 78. §-a alapján bírságot szab ki.

223. Az eljáró versenytanács a Tpv. 78. §-a szerinti bírságkiszabás során a GVH és a GVH Versenytanácsa Elnökének 1/2012. Közleményét (a továbbiakban: Bírságközlemény) veszi alapul.

224. A Bírságközlemény 3. pontja értelmében a közlemény „azokat a jogszabály által meghatározott szempontokat részletezi, amelyek alapján a GVH meghatározza a Tpv. 11. és 21. §-ában, valamint az Európai Unió Működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ.) 101. és 102. cikkében [korábban: az Európai Közösséget létrehozó szerződés (EKSz.) 81. és 82. cikke] meghatározott – a versenykorlátozó megállapodásokra és összehangolt magatartásokra (a továbbiakban együtt: versenykorlátozó megállapodások), valamint a gazdasági erőfölénnyel való visszaélésre vonatkozó – tilalmak érvényesítését szolgáló eljárásokban kiszabott bírság mértékét”.

225. A Bírságközlemény 4. és 5. pontja szerint „a Tpv. 78. §-a rendelkezik a GVH által kiszabható érdemi versenyfelügyeleti bírságról. A Tpv. 78. § (3) bekezdése példálózó felsorolást tartalmaz a bírság kiszabása során értékelendő körülményekről, így e rendelkezés nem zárja ki egyéb szempontok

figyelembe vételét.¹⁴⁸ A felsorolt körülmények mindegyikének értékelése, figyelembe vétele nem szükséges minden esetben, csak akkor, ha az eset releváns körülményei közé tartozik.¹⁴⁹ A közlemény bemutatja a bírság kiszabásának menetét, szempontjait, azok tartalmát és egymáshoz viszonyított súlyát, megadva ezáltal a bírság kiszámításának módszerét”.

226. A Bírságközlemény 9. pontja szerint a „*bírság meghatározása többlépcsős eljárás: a GVH először egy, a jogsértő vállalkozás által az érintett piacon elért forgalomból, illetve vállalkozások társulása által a tagok tevékenységével kapcsolatosan elkövetett jogsértés esetén a tagok érintett piaci forgalmának összegéből (releváns forgalom) kiinduló alapösszeget határoz meg, amelyet további szempontok figyelembevételével több lépésben módosíthat*”.
227. A Bírságközlemény 12. pontja értelmében a „*bírság meghatározásakor figyelembe vett enyhítő és súlyosító körülmények nem közvetlenül a közleményben foglalt módszer alkalmazásából adódó bírságösszeget módosítják, hanem az alapösszeg meghatározása során komplex módon, az alább ismertetett mérlegelési szempontok körében kerülnek figyelembe vételre úgy, hogy a súlyosító körülmények megléte a végül kialakuló bírságösszeg növekedésének irányába (például egy adott szemponthoz tartozó pontszám növekedése révén), míg az enyhítő körülmények megléte a csökkenés irányába hat. Súlyosító körülmények hiánya önmagában nem minősül enyhítő körülménynek*”.
228. Az eljáró versenytanács a bírságkiszabás során a bírság meghatározásának első fázisaként az alapösszeget határozza meg, amelyet ezt követően a Bírságközlemény alapján a jelen ügyben feltárt egyedi körülményekre, tényekre tekintettel korrigál.

IX.1. A releváns forgalom

229. A Bírságközlemény szerint a releváns forgalom konkrét pályázatok esetében a nyertes ajánlat háromszorosa. A jelen ügyben az eljáró versenytanács a következőket veszi figyelembe releváns forgalomként:

ÚT-GARANTOR releváns forgalom (Ft)	
1. Nagylóc nyertes nettó ajánlati ár	30.725.000
2. Szécsényfelfalu nyertes nettó ajánlati ár	54.439.736
Összesen: 1-2. sor:	85.164.736
1-2. sor*3 (releváns forgalom)	255.494.208
OTYS releváns forgalom (Ft)	
1. Nagylóc nyertes nettó ajánlati ár	30.725.000
2. Szécsényfelfalu nyertes nettó ajánlati ár	54.439.736
Összesen: 1-2. sor:	85.164.736
1-2. sor*3 (releváns forgalom)	255.494.208
Kristály-vár releváns forgalom (Ft)	
1. Nagylóc nyertes nettó ajánlati ár	30.725.000
1. sor*3 (releváns forgalom)	92.175.000

230. A Bírságközlemény szerint az alapösszeget az eljáró versenytanács a jogsérelem súlya, és a jogsértő vállalkozásnak a jogsértéshez való viszonyulása alapján határozza meg. A GVH nagyobb jelentőséget tulajdonít a jogsérelem súlyának, ezért az a számítás során 60 pont súllyal esik latba, míg a vállalkozás viszonyulása a jogsértéshez 40 pontnyi súlyt képvisel. Az alapösszeg kiszámításakor az eljáró versenytanács a releváns forgalom 10%-ából indul ki, ami azt jelenti, hogy az elképzelhető legsúlyosabb esetben – 100 pont elérése esetén – az alapösszeg éppen megegyezik a releváns forgalom

¹⁴⁸ Lásd a Legfelsőbb Bíróság Kfv.II.37.453/2009/5. számú ítéletét (Vj-114/2007.).

¹⁴⁹ Lásd a Fővárosi Bíróság 7.K. 32.143/2004/7. számú ítéletét (Vj-16/2004.)

10%-ával. Az alapösszeg a kapott pontszámok összege osztva ezerrel és szorozva a releváns forgalom összegével.

IX.2. A jogsérelem súlya

231. A jogsérelem súlyának mérlegelése keretében az eljáró versenytanács a Bírságközlemény szerint két dolgot vizsgál: a verseny veszélyeztetését és a jogsértés piaci hatását. Mindkét tényező esetében maximum 30 pont adható.

A) A verseny veszélyeztetése

232. A verseny veszélyeztetettségének megítélésakor szerepet játszik, hogy az adott magatartás természeténél fogva, a verseny milyen fokú csökkenésével fenyeget, esetleg fenyeget-e a verseny teljes megszűnésével. A verseny veszélyeztetettségének keretében vizsgálandó továbbá, hogy a magatartás az adott eset körülményei szerint fontosabb, illetve meghatározó versenyméretű (pl. árverseny, minőségi verseny, innovációs verseny) közül melyeket érinti, esetleg valamennyit érinti-e.
233. Az eljáró versenytanács közbeszerzési eljáráshoz kapcsolódó piacfelosztást ró az eljárás alá vontak terhére, ami kőkemény kartellnak minősül, így a legsúlyosabb jogsértések egyike. A jogsértés súlyát tovább növeli, hogy a piacfelosztás közbeszerzési eljárásokat érintett, ahol nemcsak a kiíró érdekei, de a közbeszerzési eljárással megvalósítani kívánt társadalmi érdekek is súlyosan sérültek. E jogsértés alapvetően az árverseny versenyméretűjét érintette, mivel a tenderen nyertes személyében történő megállapodás közvetve az árak versenyzői szintnél magasabb szinten való rögzítéséhez járulhatott hozzá még abban az esetben is, ha a nyertes ajánlati ár egyébként minimális profitot tartalmazott. (23 pont)
234. Itt jegyzi meg az eljáró versenytanács, hogy nem osztja az OTYS azon véleményét, mely szerint az előző pontban említett közbeszerzési jelleg nem növeli a jogsértés súlyát, tekintettel arra, hogy a megrendelt munka teljes körűen szakszerűen elvégzésre került, a lehető legkedvezőbb piaci árnak megfelelő ellenérték fejében. Valószínűsíthető ugyanis, hogy összejátszás hiányában, ténylegesen versenyző ajánlatok benyújtása esetén a szerződéses ár alacsonyabb lett volna, mint az előre egyeztetett tendernyertesség esetén.
235. A Kristály-Vár kérte, hogy az eljáró versenytanács vele szemben ne bírságot szabjon ki, hanem enyhébb fokú szankciót alkalmazzon, mivel a közbeszerzésekből eredően semmilyen jövedelemre, bevételre nem tett szert és a társaság családi vállalkozás, így a bírság kiszabása a társaságot gazdaságilag ellehetetleníti és a család megélhetése is ellehetetlenül. Ezen érvet az eljáró versenytanács a jogsértés súlyára tekintettel nem tudta figyelembe venni, mivel sem a speciális, sem pedig különösen a generális prevenció elvei nem indokolják, hogy az egyik legsúlyosabb versenyjogi jogsértés esetén – amelynek éppen ezért közbeszerzési jogi és büntetőjogi vonzata is lehet - a GVH eltekintsen érdemi szankció kiszabásától.

B) A jogsértés piaci hatása

236. A jogsértés piaci hatása körében az eljáró versenytanács az eljárás alá vontak piaci helyzetére helyezi a hangsúlyt, valamint figyelembe veszi az eljárás alá vontak piaci erejét meghatározó egyéb körülményeket (pl. a piac támadhatósága), és a releváns piac, a termék és a vevők egyéb jellemzőit (a vevők számára alapvető fontosságú termékről van-e szó, érintett-e valamilyen különösen sebezhető vevői csoport, van-e más piacok irányában tovagyűrűző hatás). A piaci hatás értékelése során nemcsak az eljárás időpontjában már ténylegesen bekövetkezett piaci hatást, hanem a jogsértés valószínűsített hatását is értékeli az eljáró versenytanács. E körben értékeli az eljáró versenytanács, hogy a jogsértés milyen mértékben valósult meg.
237. Az eljárás alá vontak egyedüli résztvevői voltak az adott közbeszerzési eljárásoknak tekintettel arra, hogy meghívásos pályázatokról van szó. Piaci részesedésük az adott pályázat vonatkozásában száz

százalékos, mivel rajtuk kívül más nem indulhatott az adott közbeszerzési eljáráson ajánlattevőként.¹⁵⁰ E körben az eljáró versenytanács hivatkozik a 190. pontban leírtakra.

238. Az eljárás alá vontak által megvalósított piacfelosztó célú egyeztetés sikerrel járt, vagyis ténylegesen bekövetkezett az eljárás alá vontak által kívánt piaci hatás.
239. A fentieket mérlegelve a piaci hatás körében az eljárás alá vontak egységesen 20 pontot kaptak.

IX.3. Viszonyulás a jogsértéshez

240. Az alapösszeg kiszámításának további tényezője a vállalkozások viszonyulása a jogsértéshez. Ennek megítélése során az eljáró versenytanács az esetleges tevőleges jóvátételt, a vállalkozások magatartásának felróhatóságát, egyéb, a jogsértéshez való viszonyulást befolyásoló tényezőket, valamint a jogsértésben betöltött szerepet veszi figyelembe. Ennek keretében a jogsérelem súlya alapján adódó pontszám maximum 40 ponttal növekedhet vagy csökkenhet.

A) A felróhatóság

241. A Bírságközlemény szerint felróható az adott magatartás, ha az eltér a társadalmilag általában elvárható és elfogadott magatartástól. Felróhatóság abban az esetben állapítható meg, ha az eljárás alá vont fél a magatartásának jogsértő voltaival tisztában volt, illetve ha ez tőle elvárható lett volna.
242. Az eljáró versenytanács az eljárás alá vontak jogsértését minden tekintetben felróhatónak ítélte, a közbeszerzésen való összejátszás olyan természetű jogsértés, amelyet több jogszabály is tilalmaz és szancionál, mely ténnyel az eljárás alá vontaknak nyilvánvalóan tisztában kellett lenniük. Az eljárás alá vontak tehát a társadalmi megítélés szempontjából igen érzékeny területen (a közpénzek felhasználását racionalizálni kívánó közbeszerzés területén) tanúsítottak durva és a társadalmi elvárástól messze eső, jogsértő magatartást. Erre tekintettel az eljáró versenytanács az eljárás alá vontak felróhatóságát igen nagy fokúnak tekintette. (20 pont)

B) Szerep a jogsértésben

243. A Bírságközlemény szerint az eljárás alá vontak jogsértésben betöltött szerepének mérlegelése a versenyt korlátozó megállapodások és a közös erőfőlénnel való visszaélések esetén releváns. A megállapodásokban résztvevők ugyanis gyakran eltérő szerepet játszanak, így lehetnek egyesek a megállapodásnak szervezői, vezetői, magatartásukkal aktívan hozzájárulva a megállapodás működéséhez és fennmaradásához.
244. Az eljáró versenytanács az ÚT-GARANTOR és az OTYS szerepét egységesen értékeli tekintettel arra, hogy mindkét eljárás alá vont aktívan részt vett a jogsértés megvalósításában más versenytársak fedőpályázatainak elkészítésével (az OTYS a nagylóci projekt, az ÚT-GARANTOR a szécsényfelfalui projekt esetében) és mindkét eljárás alá vont tendernyertes lett az általuk koordinált projekt esetén. (10-10 pont) A Krisztály-Vár szerepe a jogsértésben korlátozottabb, mert „csupán” benyújtotta a részére elkészített pályázatot, ajánlatát érvénytelennek nyilvánították és tendernyertessége egyébként sem lehetett cél, hiszen a kiírt munka elvégzésére eleve nem volt alkalmas. (5 pont)

¹⁵⁰ Ettől független kérdés az, hogy az önkormányzat a meghívott ajánlattevőket önkéntes jelentkezés alapján választotta ki, mivel ezen önkéntesség csak a közbeszerzési eljárás tényleges kiírását megelőzően állt fenn. Ahogy azt a Kúria is megerősítette, egy meghívásos versenyeztetési eljárás során csak a meghívott vállalkozások, illetve a meghívás tárgyát képező áruk, vagy szolgáltatások jelentik az adott piacot. Ezek az ismert vállalkozások jelölik ki az adott gazdasági tevékenységgel, az adott gazdasági versennyel összefüggő vállalkozások körét. (Ld. a Kúria Kfv.IV.37.258/2009/8. számú ítéletét a Vj-21/2005. sz. ügyben)

245. A Bírágközlöny szerint a bírságot csökkentő tényezőként vehető figyelembe a tevőleges jóvátétel illetve az együttműködés. A GVH az olyan magatartást tekinti tevőleges jóvátételnek, amikor a jogsértő vállalkozás elismeri jogsértését és a jogsértés negatív hatásait reparálja, vagy ezt vállalja. A GVH figyelembe veszi továbbá a vállalkozás eljárás során tanúsított magatartását, így különösen az együttműködést. Az együttműködés körében ugyanakkor az adatszolgáltatás nem minősül a törvényi kötelezettségen túlmutató mértékű olyan enyhítő körülménynek, mely csökkenti a bírság összegét. Enyhítő körülmény az olyan mértékű közreműködés, amely a jogsértés felderítésének eredményességét szolgálja.
246. A versenyfelügyeleti eljárás során egyetlen eljárás alá vont sem tanúsított olyan magatartást, amely kapcsán tevőleges jóvátétel vagy a kifejtett értelemben vett együttműködés lett volna megállapítható. Az OTYS azon hivatkozása, hogy a jogszabályban előírtakhoz képest együttműködőbben viselkedett az eljárás során (pl. A. R. elismerte, hogy a lefoglalt pendrive az ő tulajdona), nem elfogadható, mivel magatartása nem haladta az ügyféllel szemben elvárt jóhiszemű eljárás kötelezettségét, törvényen túlmutató mértékű együttműködést nem tanúsított az eljárás során.
247. Az eljáró versenytanács szintén nem tudta a bírság kiszabása körében enyhítő körülményként figyelembe venni azt, hogy az OTYS egy olyan hátrányos helyzetű régióban működik életképesen, ahol különösen nehéz a vállalkozások helyzete. E körülmény a jogsértés súlyát, és az eljárás alá vont felelősségét nem befolyásolja. A társaság működőképességének fenntartására hivatkozást ellenben az eljáró versenytanács a részletfizetési kérelem elbírálása során figyelembe vette a IX.4. pontban foglaltak szerint.
248. Ezen túlmenően az eljáró versenytanács a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem azonosított olyan egyéb, releváns külső tényezőt, amelyet a bírságkiszabás során értékelnie kellett volna.

IX.4. Az alapösszeg korrekciója

249. A Bírágközlöny szerint az alapösszeg kiszámítását követően kerül sor
- a jogsértés esetleges ismétlődésének,
 - a jogsértéssel elért előnynek,
 - az elrettentő hatásnak,
 - a Tptv. 78. §-ában meghatározott bírság maximumának,
 - az engedékenységi politika alkalmazásának, valamint
 - a fizetési nehézségeknek a figyelembe vételére.
250. Az eljárás alá vontak egyikének sem róható a terhére ismételt jogsértés, így e körülményt az eljáró versenytanács nem kívánja súlyosító körülményként értékelni, mint ahogy e körülmény a bírói gyakorlat alapján enyhítő körülményként sem szolgálhat a bírság kiszabásakor.¹⁵¹
251. Az eljáró versenytanács szerint a jelen ügyben nem számszerűsíthető kellő megbízhatósággal a jogsértéssel elért előny, hiszen számos, nem vagy nehezen kvantifikálható tényező figyelembe vételére lenne szükség. Az eljáró versenytanács nem tartja enyhítő körülménynek önmagában azt a tényt, hogy a tendernyertes eljárás alá vont szerződéses vállalkozói ára – állítsa szerint – közel áll a valós piaci árhoz.
252. Jelen versenyfelügyeleti eljárásban nem került sor engedékenységi politika alkalmazására.

¹⁵¹ Ld. pl. a következő ítéleteket: Kúria Kfv.II.37.191/2013/8.számú ítélet (Vj-116/2007.); Föv. Ítélet tábla 2.Kf. 27.167/2007/9. (Vj-56/2004.)

253. A Bírságközlemény szerint a GVH kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a bírságok megfelelő visszatartó hatással bírjanak; ennek érdekében az egyébként kiszámított bírság összegének növelésére kerülhet sor az olyan vállalkozások tekintetében, amelyek a jogsértés által érintett piacon elért releváns árbevételén túlmenően különösen jelentős árbevétellel bírnak, és ezért számukra a releváns forgalom alapján számított bírság nem jelentene érzékelhető terhet. Jelen ügyben e szempontra tekintettel az eljáró versenytanács egyik eljárás alá vont bírságát sem növelte meg, valamint a fentiek szerint meghatározott alapösszegeket nem tekintette eltúlzottnak nem, ezért negatív irányú korrekciót sem alkalmazott.
254. Az így kalkulált bírság összegét az eljáró versenytanács megvizsgálta olyan szempontból, hogy az túllépi-e a Tptv. 78. §-a szerint számított bírságmaximumot, azonban azt egyik megbírságolt esetében sem lépte túl, így a bírság összegének leszállítása erre tekintettel nem volt szükség.
255. Az eljáró versenytanács a fentiek alapján az alábbi bírságösszegeket számította ki:
- OTYS, ÚT-GARANTOR: 18.651.077 Ft,
 - Kristály-Vár: 6.267.900 Ft,
- mely összegeket az eljáró versenytanács tízezres nagyságrendre kerekített, és így a rendelkező részben foglaltak szerinti bírságösszegeket állapított meg.
256. **Fizetési nehézségek** fennálltára mindhárom vállalkozás hivatkozott az alábbiak szerint.
257. Az ÚT-GARANTOR az előzetes álláspontra tett észrevételében¹⁵² előadta, hogy hitelei vannak, amelyek fizetése jelentős nehézséggel jár. Kérte a bírság megállapításánál figyelembe venni, hogy a kiszabott bírság megfizetése eldöntheti a vállalkozás sorsát és egyben az ott dolgozók és családtagjaik jövőjét is.
258. Az eljáró versenytanács e nyilatkozatot úgy értelmezte, hogy az ÚT-GARANTOR a tervezett bírság csökkentését kérte a társaság anyagi helyzetére tekintettel. A bírság csökkentési kérelmek elbírálása kapcsán utalni kell arra, hogy mind a magyar¹⁵³, mind az európai¹⁵⁴ joggyakorlat szerint valamely

¹⁵² Vj/48-118/2013.

¹⁵³ Lásd például Legfelsőbb Bíróság Kf.V.40.227/2000/5. számú és a Fővárosi Bíróság 7.K.32.851/2006/6. számú ítéletét. A Fővárosi Bíróság egy döntésében a felperes veszteséges működésre történő hivatkozása kapcsán kifejezetten kiemelte, hogy „[i]lyen értelmű következtetés ugyanis azzal járna, hogy azon jogsértést elkövetők, akik nyereséget nem hoztak létre, nem lennének bírsághozhatóak, illetve a bírság összegét az elért nyereséghez kellene igazítani. Mindez pedig a versenytörvény szellemével ellentétes lenne.” (2.K.32.916/1992/5. számú ítélet).

¹⁵⁴ Az Európai Bizottságnak az 1/2003/EK rendelet 23. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján kiszabott bírságok megállapításáról szóló iránymutatása (2006/C 210/02) 35. pontja szerint „[k]ülönleges körülmények fennállása esetén a Bizottság, kérelemre, figyelembe veheti a vállalkozás adott szociális és közgazdasági környezetben fennálló fizetési képességének hiányát. Ezen a címen a Bizottság nem csökkenti a bírságot csupán a vállalkozás kedvezőtlen vagy veszteséges pénzügyi helyzetének megállapítása miatt. A bírság csak abban az esetben csökkenthető, ha objektív bizonyíték szolgál arra, hogy a bírság kiszabása – a jelen Iránymutatásban meghatározott feltételek mellett – visszavonhatatlanul veszélybe sodorná a vállalkozás gazdasági életképességét, és aktív eszközeit értéküktől megfosztaná.”

Az Európai Unió Bírósága szintén több ügyben megerősítette, hogy „a Bizottság a bírság összegének meghatározása során nem köteles figyelembe venni az érintett vállalkozás veszteséges pénzügyi helyzetét, mivel egy ilyen kötelezettség elismerése indokolatlan versenylőnyhöz juttatná a piaci feltételekhez legkevésbé alkalmazkodó vállalkozásokat” (lásd a 96/82–102/82., 104/82., 105/82., 108/82. és 110/82. sz. IAZ International Belgium és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1983. november 8-án hozott ítélet [EBHT 1983., 3369. o.] 54. és 55. pontját, a C-308/04. P. sz. SGL Carbon kontra Bizottság ügyben 2006. június 29-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-5977. o.] 105. pontját és a C-189/02. P., C-202/02. P., C-205/02. P.–C-208/02. P. és C-213/02. P. sz. Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2005. június 28-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-5425. o.] 327. pontját). A Belgian Sewing Thread (BST) NV kontra Európai Bizottság ügyben a Törvényszék arra a következtetésre jutott, miszerint annak feltételezése esetén is, „hogy valamely közösségi hatóság által elfogadott intézkedés következtében egy vállalkozás felszámolás alá kerül, jöllehet e vállalkozás adott társasági formában történő felszámolása

vállalkozás veszteséges működése vagy nehéz pénzügyi helyzete önmagában nem alapozza meg a bírság kiszabásának mellőzését vagy az egyébként kiszabandó bírságösszeg csökkentését, mivel ennek elfogadása indokolatlan versenyelőnyhöz juttatná a piaci feltételekhez kevésbé alkalmazkodó vállalkozásokat. Ezért az eljáró versenytanács a kedvezőtlen, veszteséges pénzügyi helyzeten, illetve átmeneti / időszakos pénzügyi nehézségeken túlmutató, a vállalkozás sajátos gazdasági környezetét figyelembe véve kivételesnek, különlegesnek mutakozó súlyosan nehéz pénzügyi helyzet fennállásának igazoltsága esetén lát lehetőséget arra, hogy ez a körülmény a bírság mértékének meghatározása során az egyébként kiszabandó bírságösszeg csökkentésére vezessen.

259. Az ÚT-GARANTOR esetében az eljárás alá vont által benyújtott kérelem felszínes indokolása a nehéz pénzügyi helyzetet alátámasztó iratok benyújtása nélkül nem tette lehetővé annak megítélését, hogy indokolt-e fizetési kedvezmény nyújtása az ÚT-GARANTOR számára. Részletes kérelem és azt alátámasztó iratok hiányában az eljáró versenytanácsnak nincs átfogó képe az eljárás alá vont jelenlegi pontos pénzügyi helyzetéről és jövőbeli fizetőképességéről, valamint arról sem, hogy az eljárás alá vont küzd-e pénzügyi nehézségekkel. Az ÚT-GARANTOR 2013. évre vonatkozó, nyilvánosan elérhető mérlegéből megállapítható, hogy a vállalkozás 14.041.000 adózott eredménnyel zárta a 2013. üzleti évet, üzemi tevékenységének eredménye több, mint 19.000.000 Ft volt, így a nyilvános adatok alapján sem valószínűsíthető, hogy az ÚT-GARANTOR kivételesnek, különlegesnek mutakozó súlyosan nehéz pénzügyi helyzetben lenne. Erre tekintettel az eljáró versenytanács az ÚT-GARANTOR-ral szemben kiszabott bírság számított összegét nem csökkentette a vállalkozás anyagi helyzetére tekintettel.
260. A Kristály-Vár az előzetes álláspontra tett észrevételében¹⁵⁵ kérte, hogy a vele szemben kiszabandó bírságot 24 havi részletben fizethesse meg. Kérelmét nem indokolta, csupán utalt arra, hogy a társasággal szemben kiszabott bírság a családi vállalkozás és így a család életét is ellehetetleníti. Kérelme alátámasztására semmilyen iratot nem csatolt. A kérelmező tehát semmilyen – az érdemi mérlegelést lehetővé tévő indokkal és irattal – nem támasztotta alá, hogy a bírság egyösszegű megfizetése miért jelentene számára aránytalan terhet. Részletes indoklás és azt alátámasztó iratok hiányában az eljáró versenytanácsnak nincs átfogó képe az eljárás alá vont jelenlegi pontos pénzügyi helyzetéről és jövőbeli fizetőképességéről, valamint arról sem, hogy az eljárás alá vont küzd-e pénzügyi nehézségekkel, sem arról miért lenne indokolt és arányos 2 éves részletfizetési lehetőség biztosítása. Erre tekintettel az eljáró versenytanács részletfizetési kedvezmény iránti kérelmét nem tekintette megalapozottnak.
261. Az OTYS bírság kiszabása esetén kérte¹⁵⁶, hogy az eljáró versenytanács a bírság megfizetésére 6 hónapi időtartamra halasztást, majd azt követően 24 havi részletben történő fizetést biztosítson számára. Kérelme indokaként előadta, hogy a társaság tevékenysége az útépitési tevékenységgel összefüggésben szezonális, a bevételei alapját képező munkálatok nyereség tartalma köztudomásúan alacsony és a bírság összegű megfizetése a társaság működését teljes mértékben lehetetlenné tenné, hiszen a folyó fizetési kötelezettségeire ezáltal nem lenne lehetőség, sem a költségvetéssel, sem pedig az alvállalkozókkal, beszállítókkal szemben. Részletfizetés engedélyezése hiányában a társaságnak sem teljesítőképessége, sem jövőbeli működési lehetősége nem maradna. A bírság 24 havi részletben történő megfizetésének engedélyezését azért tartja indokoltnak, mert a rendszeres havi kiadások és bevételek aránya csak ilyen ütemben teszi lehetővé bírság megfizetését a társaság fizetőképességének

hátrányosan érintheti a tulajdonosok, részvényesek vagy tagok pénzügyi érdekeit, ez nem jelenti azt, hogy a társaság által képviselt személyi, materiális és immateriális elemek is elveszítenék értéküket” (T-452/05. sz. ítélet 95.-96. pontjai).

¹⁵⁵ Vj/48-119/2013.

¹⁵⁶ Vj/48-115/2013., Vj/48-120/2013.

veszélyeztetése nélkül (figyelembe véve az OTYS által végzett tevékenység szezonálisát is). Kérélmé alátámasztására a következő iratokat csatolta¹⁵⁷:

- az OTYS állományi létszámára vonatkozó táblázatot;
- az OTYS folyó kötelezettségeit bemutató táblázatot, mely szerint az OTYS 40 millió Ft feletti hitellel rendelkezik, havi rendszerességgel lízingdíjat, munkabért, biztosítást fizet. Ezek havi összege 4 millió Ft körül alakul. Az OTYS havi bevételeiről nem csatolt kimutatást. A társaság nyilatkozata szerint az OTYS december 20. és március 15. közötti időszakban termelő tevékenységet nem folytat, ellenben a fix havi költségeken felül komoly költséget jelent a téli szervizeléshez szükséges anyagok beszerzése és a tavaszi munkakezdéshez szükséges pénzügyi háttér biztosítása. Ezek összege az eljáró versenytanács előtt nem ismert, mint ahogy az sem, hogy mekkora összegű és milyen lejáratú hitellel rendelkezik az eljárás alá vont. E tekintetben a társaság 2013. évi beszámolójának kiegészítő melléklete¹⁵⁸ ad némi iránymutatást, mely szerint társaság 5 évnél hosszabb hátralévő futamidejű kötelezettsége 6.330.000 Ft összegben állt fenn, függő és biztos jövőbeni kötelezettségvállalása nincs a társaságnak.
- a társaság utolsó 3 havi bankszámlakivonatát, melyből az utolsó 2 havi kivonat szerint az OTYS bankszámla hitelkeretét mindkét hónapban kimerítette,
- 2012-es és 2013-as mérlegbeszámolóját. Ebből megállapítható, hogy az OTYS mindkét gazdasági évet nyereségesen, növekvő mértékű adózott eredménnyel (2012: 4.120.000 Ft, 2013: 16.318.000 Ft) zárta.

262. A részletfizetési kérelem elbírálása kapcsán az eljáró versenytanács azt mérlegelte, hogy a kiszabandó bírság egy összegben való megfizetése – az OTYS folyó fizetési lehetőségeit figyelembe véve – kirívóan aránytalan terhet róna-e az adott vállalkozásra. E körben az eljáró versenytanács kiemeli, hogy az OTYS nem nyújtott be olyan adatokat, amelyek jelenlegi és a bírság kiszabását követő időszakbeli pontos pénzügyi helyzetének megítéléséhez szükségesek, mert az eljáró versenytanácsnak nincs adata az OTYS jelenlegi és tervezett bevételeiről, kötelezettségeinek nagyságáról és kifizetéséről. Az eljáró versenytanács így az OTYS által benyújtott iratokon kívül a társaság 2013. üzleti évre vonatkozó mérlegében és kiegészítő mellékletében szereplő adatokat vette figyelembe az eljárás alá vont pénzügyi helyzetének megítéléséhez. Az OTYS 2013. évi beszámolójának kiegészítő melléklete szerint az OTYS 2013-ban folyamatosan el volt látva megrendelésekkel. Pénzügyi mutatói a 2012-es évhez képest pozitív tendenciát mutattak, így üzemi tevékenységének eredménye jelentősen nőtt (2012: 7.173.000 Ft, 2013: 25.477.000 Ft), likviditási mutatója pozitív volt, azaz a cég a forgóeszköz készletével fedezni tudta rövid lejáratú kötelezettségeit. A társaság a 2013. évi üzleti évet 7.100.000 céltartalékkal zárta, azonban osztalék kifizetésére nem került sor. Ugyanakkor a benyújtott iratok alapján vélelmezhető, hogy jelenleg nem áll a társaság rendelkezésére nagyobb összegű pénzeszköz, a társaság folyóhitelkerete az utolsó két hónapban maximálisan ki volt használva. A társaság által benyújtott iratok alapján – figyelembe véve azt a tényt is, hogy a bírság megfizetésének időpontja olyan időszakra esik, amelyben az eljárás alá vont termelő munkát nem végez – valószínűsíthető, hogy a nagyobb összegű bírság azonnali megfizetése az eljárás alá vont számára aránytalan nehézséget jelentene. Ugyanakkor a kérelemben előadottak és a becsatolt iratok nem elegendőek annak valószínűsítésére, hogy bírság megfizetése alóli 6 havi halasztás és az ezt követő 24 havi részletfizetésének lehetősége indokolt lenne, az OTYS kötelezettsége lett volna, hogy a feltárt adatokból bemutassa, hogy azokból milyen okból következik a kért részletfizetési idő hossza. Ennek kimunkálása nem hárítható át a GVH-ra. Ilyen, a GVH gyakorlatában szokatlanul hosszú részletfizetési lehetőség biztosítására egyébként is csak kivételes és megfelelően alátámasztott indokok

¹⁵⁷ Vj/48-120/2013.

¹⁵⁸ Vj/48-100/2013.

alapján kerülhet sor, mely körülmények fennálltát az OTYS nem valószínűsítette. Mindezek alapján az eljáró versenytanács az OTYS számára a bírság 10 havi részletben történő megfizetését tette lehetővé, mely időtartam hossza a jogsértés jogkövetkezményének – jogsértés megállapításához közeli – végrehajtásához fűződő közérdeket figyelembe véve arányosnak tekinthető.

X.

Az eljáró versenytanács döntésének összegzése

263. Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy az OTYS, az ÚT-GARANTOR és a Kristály-Vár versenykorlátozó célú és hatású összehangolt magatartást tanúsítottak, amikor a Nagylóc Község Önkormányzata által 2012. június 25-én kiírt „Vízárakhoz kapcsolódó településfejlesztés Nagylócon” [ÉMOP-3.1.2/E-11-2011-0005] tárgyú közbeszerzési eljárás kapcsán a nyertes ajánlatot benyújtó vállalkozás személyét egyeztették, mely jogsértő magatartása a Tpv. 11. § (2) bekezdés d) pontjának megsértésével a Tpv. 11. § (1) bekezdésében foglalt tilalomba ütközik.
264. Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy az OTYS és az ÚT-GARANTOR versenykorlátozó célú és hatású összehangolt magatartást tanúsítottak, amikor a Szécsényfelfalu Község Önkormányzata által 2012. április 23-án kiírt „Településrekonstrukció az árvíz sújtotta településeken” [ÉMOP-3.1.2/E-11-2011-0027] tárgyú közbeszerzési eljárás kapcsán a nyertes ajánlatot benyújtó vállalkozás személyét egyeztették, mely jogsértő magatartás a Tpv. 11. § (2) bekezdés d) pontjának megsértésével a Tpv. 11. § (1) bekezdésében foglalt tilalomba ütközik.
265. Az eljáró versenytanács e jogsértések miatt a rendelkező részben foglalt mértékű bírságot szab ki az ÚT-GARANTOR-ral, az OTYS-szal és a Kristály-Várral szemben.
266. Az eljáró versenytanács az eljárást megszünteti a Ket. 31. § (1) bekezdésének i) pontja alapján valamennyi egyéb vizsgált magatartás vonatkozásában.
267. Az eljáró versenytanács az eljárás megszünteti a Nemzeti Horizont Alapítvánnyal és az ÚT –PLUSZ-szal szemben Ket. 31. § (1) bekezdésének i) pontja alapján.
268. Az eljáró versenytanács a versenyfelügyeleti eljárást a Tpv. 11. §-a (2) bekezdésének a) pontja vonatkozásában megszünteti a Ket. 31. §-a (1) bekezdésének e) pontja alapján.

XI.

Egyéb kérdések

269. A bírságot a rendelkező részben meghatározott határidőn belül kell megfizetni, függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő. A Pp. 332. §-ának (2a) bekezdése alapján a keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, a felperes azonban a keresetlevélben a döntés végrehajtásának felfüggesztését kérheti. A végrehajtás a kérelemnek a végrehajtást fogantatosító szerv tudomására jutásától annak elbírálásáig nem fogantatosítható.
270. A Ket. 140. §-ának (1) bekezdése értelmében a végrehajtást megindító hatóság vagy a bíróság függesztheti fel a majdani végrehajtást. A Ket. 140. § (3) bekezdése szerint a végrehajtást megindító hatóság a kötelezett kérelmére kivételesen akkor függesztheti fel a végrehajtást, ha a kötelezett a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülményt igazolta, és a kötelezettet a végrehajtási eljárás során korábban nem sújtották eljárási bírsággal.

271. A Ket. 171. § (4) bekezdése alapján a jelen eljárásban alkalmazandó Ket. 132. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerint a kötelezett késedelmi pótlékot köteles fizetni, ha a pénzfizetési kötelezettségének határidőre nem tett eleget. A (2) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része.
272. A bírásznak a GVH 10032000-01037557-00000000 számú bírásbevételi számlája javára történő befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő: az eljárás alá vont neve, a versenyfelügyeleti eljárás száma, a befizetés jogcíme (bírság).
273. A bírás és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a GVH megindítja a végrehajtást. A teljesítési határidőben meg nem fizetett bírás, valamint a meg nem fizetett késedelmi pótlék behajtása iránt a Tpvt. 90/A. §-ának (1) bekezdése alapján a GVH a végrehajtási eljárás megindítását követően haladéktalanul megkeresi az adóhatóságot.
274. A GVH hatáskörét a Tpvt. 45. §-a, illetékességét a Tpvt. 46. §-a szabályozza. E rendelkezések értelmében a GVH kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, mely nem tartozik bíróság (Tpvt. 86. §) hatáskörébe, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
275. A határozattal szembeni jogorvoslatra a Tpvt. 83. §-a, a végzéssel szembeni jogorvoslatra a Tpvt. 82. §-a és a Ket. 98. §-a (3) bekezdésének c) pontja az irányadó.

Budapest, 2014. december 19.

dr. Miks Anna s.k.
előadó versenytanácsstag

dr. Ruzshtiné dr. Juhász Dorina s.k.
versenytanácsstag

dr. Köhalmi Attila s.k.
versenytanácsstag